

चार पार्टीका सयभन्दा बढी नेता नेकपामा प्रवेश

■ रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

काठमाडौं : नेकपाको 'पार्टी सुदृढीकरण तथा सङ्गठन विस्तार अभियान' देशभर तीव्र रूपमा अगाडि बढेको छ । मध्य, पश्चिम र पूर्वमा पनि यो अभियान प्रभावकारी बन्दै गएको नेकपाले जनाएको छ । यसैक्रममा सप्तरी जिल्लामा मात्र सत्तारूढ पार्टीलगायत विभिन्न पार्टीका ७७ जना नेता-कार्यकर्ता नेकपामा प्रवेश गरेका छन् ।

पूर्वबाट प्राप्त जानकारीअनुसार सोमबार सप्तरी वर्षीहन, सिम्राहा र गोविन्दपुरबाट राष्ट्रिय मधेसी लोकतान्त्रिक, पार्टीका नेता-कार्यकर्ता प्रमेश्वरी मण्डलसहित २० जना प्रवेश गरेका छन् ।

राजपाका नेता-कार्यकर्ता युन मुखिया, सतन शाह, सत्यनारायण राम र उर्मिला मण्डल पनि नेकपामा प्रवेश गरेका छन् ।

यसैगरी पूर्वमाओवादी केन्द्र, पूर्वएमाले (सरकारी नेकपा) बाट विष्णु शाह, महेश्वर यादव, कामेश्वर, यादव, हीरालाल यादव, लक्ष्मी राम, दीपेन्द्र राम, जगेदेवी ... बाँकी पृष्ठ ७ मा

प्रकाण्ड रिहा 'परिआए बलिदान दिन तयार छौं'

■ रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

गत साउन २२ गते काठमाडौं टौदहबाट गिरफ्तारीमा परेका नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका स्थायी समिति सदस्य, प्रवक्ता एवम् पूर्वमन्त्री खड्गबहादुर विश्वकर्मा 'प्रकाण्ड' ५० दिनपछि रिहा हुनुभएको छ । सर्वोच्च अदालतको आदेशबाट रिहा भएलगत्तै प्रकाण्डलाई विशाल जुलुसले सर्वोच्चबाट नाराजुलुससहित माइतीघर मण्डलामा लगी अभिनन्दन गरेको थियो । माइतीघर मण्डलामा पुगेर प्रकाण्डले पहिलो प्रतिक्रिया दिँदै भन्नुभयो, 'यो पार्टी, नेता/कार्यकर्ता र जनताको विजय हो । यो जितको मोर्चाबाट अभिवादन गर्न चाहन्छु । विदेशी दलाल, साम्राज्यवादको षड्यन्त्र असफल भएको छ । आज कानुनी सङ्घर्षबाट हामी मुक्त भएका हौं । अहिले प्रतिक्रान्ति भैरहेको छ । म ६ वटा जिल्लामा जाँदा ९ वटा भूट्टा मुद्दाको सामना गर्नुपरेको थियो । अहिले हिरासत र जेलमा रहेका सबै कमरेडहरूलाई मेरो हालत बनाइएको छ ।'

उहाँले भन्नुभयो, 'अहिले हामीलाई सत्ताले

संवाददाता/काठमाडौं

गरेको गिरफ्तारी, ओलीको दलाल फासिवादी सरकारका विरुद्ध, रामबहादुर थापाको रबैयाका विरुद्ध वकिल, पत्रकार, अदालतका कर्मचारी, सबै जिल्लाका सुरक्षाकर्मी र प्रशासनमा हामीलाई सहयोग गर्नुहुने सबैलाई धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

हामी गिरफ्तारीमा परेपछि निरन्तर हाम्रो मुक्तिका लागि कुशल नेतृत्व गरिराख्ने, पार्टीलाई एकटिक्का बनाई क्रान्तिको कुशल नेतृत्व गर्ने हाम्रो पार्टीका महासचिव कमरेड विप्लवलाई अभिवादन गर्न चाहन्छु । कमरेड महासचिवको नेतृत्वमा अधि

बढिराखेको क्रान्तिमा जनता र राष्ट्रमुक्तिका लागि आवश्यक परेमा बलिदान गर्न पनि तयार छौं । दस वर्षको जनयुद्धको नेतृत्व गरेका प्रकाण्डहरूले अहिले हामीमाथि दमन गरिराखेका छन् । प्रकाण्डका विरुद्ध १० हजार जनताको हत्याको मुद्दा जनताको अदालतमा दर्ता हुनेछ । ओलीले यो गणतन्त्र ल्याएको होइन । त्यसैले उनले धेरै टर्नटर्न नगरे हुन्छ ।' उहाँले जारी क्रान्तिले सबै दलालहरूको हिसाबकिताब राखेको र त्यसको उचित फैसला गर्ने पनि बताउनुभयो ।

प्रकाण्डलाई गत साउन २२ गते गिरफ्तार गरेपछि सर्वोच्च अदालतले रिहा गर्ने आदेश दिएको थियो । त्यसको लगत्तै एनसेल टावर आगजनी गरेको आरोपमा अदालत परिसरबाटै गिरफ्तार गरी काभ्रे ल्याइएको थियो । यसैगरी उहाँलाई भोजपुर, दाङ हुँदै उदयपुरमा विभिन्न मुद्दा लगाएर पाँचपटकसम्म सर्वोच्च अदालतले रिहा गर्ने आदेश दिँदा पनि पुनः गिरफ्तार गरेको थियो । असोज ९ गते पनि सर्वोच्च अदालतले रिहा गर्ने आदेश दिएपछि मात्र रिहा गरिएको थियो ।

पूर्वी कमान्डमा अभियान तीव्र

■ रातो खबर संवाददाता/पूर्वी कमाण्ड

नेकपा को ७ औं केन्द्रीय समितिको आठौं बैठकले तयार गरेको चारमाहिने कार्ययोजनाअन्तर्गत ४५ दिने अभियान पूर्वी कमान्डमा तीव्र बन्दै गएको छ । 'सङ्गठन विस्तार तथा सुदृढीकरण अभियान' चलि रहेको बेला भदौ ३० गते सिन्धुलीमा टोली नम्बर १, २ सामना परिवार र 'युवा टोली' को संयुक्त प्रशिक्षण तथा मध्यावधि समीक्षा सम्पन्न भएको छ । पार्टीको पूर्वी कमान्ड इन्चार्ज अनिल विरहीले उठेका प्रश्नहरूको जबाफसहित हालै सम्पन्न स्थायी समितिका निर्णयहरूसहित कार्यकर्ताहरूलाई प्रशिक्षण दिएका थिए । कार्यक्रममा टोली नेताहरू कमरेड नवीन, कमरेड सरद, कमरेड दीपकले आफ्नो टोलीको प्रतिवेदन तथा जिज्ञासा प्रस्तुत गरेका थिए । टोली नेताहरूद्वारा प्रस्तुत प्रतिवेदनअनुसार अभियानका क्रममा सिन्धुली इन्चार्ज तीर्थ राईले दलालको चौधरा हेर्न गाउँ जानुपर्ने बताएका थिए ।

त्यसैगरी सामना सांस्कृतिक टोलीका प्रमुख सरल माझीले महासचिव विप्लवद्वारा रचित 'यस्तो पनि हुन्छ र कम्युनिस्टको सरकार' बोलको नयाँ गीत प्रस्तुत गर्दै 'दलाल पुँजीवादको असली अनुहार हेर्न गाउँ जानुपर्ने' बताए । एक नं. टोली प्रमुख तथा केन्द्रीय सदस्य नवीनले अभियानले विचारधारात्मक र भावनात्मक एकता सुदृढ गरेको बताएका थिए । टोली नं. २ का नेता कमरेड सरदले समीक्षात्मक प्रतिवेदन प्रस्तुत गर्दै सुरुमा अभियानप्रति अन्याय भए पनि यसको औचित्य पुष्टि भएको, गाउँमा जुवातास र मदिरा प्रयोगले भयावह आर्थिक समस्या तथा पारिवारिक तनाव ल्याएको, प्रकाण्ड-बाबुराम प्रवृत्तिले जनतामा चरम निराशा ल्याएको बताउँदै 'यस्ता अभियान बारम्बार सञ्चालन गर्नुपर्ने' बताएका थिए । त्यसैगरी जनसेनाका तर्फबाट कमरेड दीपकले टोलीका तर्फबाट समीक्षात्मक मन्तव्य प्रस्तुत गरेका थिए । कार्यक्रममा केन्द्रीय सदस्य तथा जनकपुर ब्युरो इन्चार्ज सन्देश र केन्द्रीय सदस्य

निर्मलले समसामयिक विषयमा प्रशिक्षणात्मक मन्तव्य राखेका थिए । उक्त कार्यक्रमको अध्यक्षता जोरिखिम, सञ्चालन कुमार र स्वागत मन्तव्य तीर्थ राईले राखेका थिए । कार्यक्रममा ५५ जना सहभागी थिए ।

असोज १ गते टोली नम्बर ३, ७ र ८ को संयुक्त समीक्षा तथा प्रशिक्षण लहान नपा १५, कालीखोलामा सम्पन्न भएको छ । कार्यक्रममा प्रमुख अतिथि पार्टी पूर्वी कमान्ड इन्चार्ज अनिल विरही र जनकपुर ब्युरो इन्चार्ज सन्देशसहित ३५ जनाको उपस्थिति थियो । प्रमुख अतिथिले पार्टीको विचार, राजनीति र कार्यकर्ताले उठाएका जिज्ञासाहरूको सम्बोधन गरेका थिए भने अर्का केन्द्रीय सदस्य सन्देशले सङ्गठनात्मक विषयमा मन्तव्य राखेका थिए । मिथिला चौहानले सहिदद्वय चन्द्रेश्वर मण्डल र रामवृक्ष यादवको स्मृति दिवस पारेर तराईमा दुईवटा टोलीले अभियान सञ्चालन गरिरहेको बताएकी थिइन् । त्यसैगरी

बाँकी पृष्ठ ७ मा

देश टुक्र्याउँछु भन्नेलाई राज्यको सुरक्षा

■ रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

कञ्चनपुर : कञ्चनपुरका राजनीतिक दल, मानवअधिकारकर्मी तथा कानून व्यवसायीहरूले दिनप्रतिदिन भइरहेको बलात्कार, हत्या, हिंसाका घटनाले मानिसको बाँच्न पाउने अधिकार खोसिएको भन्दै सबै पक्ष एकजुट भएर न्यायका लागि सङ्घर्ष गर्नुपर्ने अवस्था आएको बताएका छन् । कञ्चनपुरको भीमदत्त नगरपालिकामा भएको कार्यक्रममा वक्ताहरूले अहिलेको सरकारका गतिविधि विगतकै पुनरावृत्तिजस्तो भएको टिप्पणी गरेका छन् ।

कार्यक्रममा अधिवक्ता यज्ञराज जोशीले राज्यसत्ताले कानुनलाई आफ्ना विरोधीलाई दमन गर्ने औजारका रूपमा प्रयोग गर्न खोजेको बताउनुभयो । उहाँले मानिस स्वतन्त्रतापूर्वक रूपमा बाँच्न पाउने अधिकार राज्यले नै खोसिरहेको बताउनुभयो । राज्यले नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका नेता-कार्यकर्ताहरूलाई गिरफ्तार गरेर विभिन्न जिल्लामा घुमाइरहेको घटना हेर्दा जनयुद्ध सुरुआत

अगाडिको भल्को आएको टिप्पणी गर्नुभयो । निर्मला हत्याकाण्डसँग सम्बन्धित प्रमाणहरू दिनप्रतिदिन मेटिँदै जानुले जनताले न्याय पाउने सम्भावना कम हुँदै गएको र जसलाई रक्षक भनिएको छ त्यो नै भक्षक भएपछि जनतासामु विद्रोह गर्नुको विकल्प केही नरहेको उहाँले बताउनुभयो ।

कार्यक्रममा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका महाकाली ब्युरो सदस्य पुकार धानुकले आफ्नो पार्टीका शान्तिपूर्ण सभासम्मेलनहरूमा समेत राज्यले देशद्रोहीको जस्तो व्यवहार गरिरहेको बताउनुभयो । राजनीतिक मूल्य-मान्यता हास भएकाले देशमा अनैतिकता, हत्या, हिंसा, बलात्कार, व्यभिचार र भ्रष्टाचार मौलाइरहेको बताउनुभयो । उहाँले देश विखण्डन गर्छु भन्नेलाई सरकारले सुरक्षा दिने गरेको तर राष्ट्रियताका पक्षमा र भ्रष्टाचारविरुद्ध आवाज उठाउनेलाई दमन गरिरहेको बताउनुभयो ।

नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) का जिल्ला सेक्रेटरी विष्णु नेपालीले नेकपाका प्रवक्ता प्रकाण्डलगायत नेताहरूलाई राजनीतिक गतिविधि गर्न नदिएकोप्रति आपत्ति

बाँकी पृष्ठ ७ मा

नेकपाका नेता असललाई हिरासतमा यातना

■ गंगाप्रसाद चौलागाई

बुटवल : नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका केन्द्रीय सदस्य चन्द्रबहादुर खड्का 'असल' लाई रूपन्देही प्रहरीले हिरासतमा यातना दिएको छ । अदालतमा उपस्थित भएको बेला नेता खड्काले आफूलाई हिरासतभित्र अमानवीय यातना दिएको बताए । सरकारले आफूमाथि राजनीतिक पूर्वाग्रहका आधारमा अभियोग लगाएको तर अहिलेसम्म भूट्टा अभियोगपत्रमा हस्ताक्षर नगरेको जानकारी दिँदै आफू निर्दोष रहेको उनले बताए । उनले आफू जिम्मेवार पार्टीको जिम्मेवार व्यक्ति भएकाले राजनीतिक व्यवहार गर्न सरकारसँग मागसमेत गरे । उनले नेकपाका नेता-कार्यकर्ताको दमन, हस्तक्षेप र

गिरफ्तारी तत्काल बन्द गर्न तथा भूट्टा मुद्दा फिर्ता गर्न सरकारसँग हिरासतभित्रैबाट आग्रह गर्दै आएका छन् । नेता खड्कालाई भदौ ५ गते काठमाडौं आउँदै गर्दा धादिङको नौबिसेबाट सादा पोसाकको प्रहरीले गिरफ्तार गरी बुटवल पुऱ्याएको थियो । नेता खड्कालाई बुटवलको एक भारतीय कार्यालय परिसरमा साउन २९ गते बम विस्फोट गरेर क्षति पुऱ्याएको भूट्टा अभियोग लगाइएको छ ।

सरकारको वार्ता प्रस्ताव र देशको आवश्यकता

सरकारले अहिलेको व्यवस्थालाई कुनै न कुनै रूपमा सहमत हुन नसकेका पार्टी र सङ्गठनहरूसँग वार्ता गर्ने भन्दै सार्वजनिक सूचना जारी गर्नु तर यसले कुन पार्टी र को सङ्गठनसँग कुन विषयमा वा कुन सैद्धान्तिक आधारमा र के उद्देश्य प्राप्त गर्न वार्ता गर्ने भन्ने विषय प्रस्ट गरेको छैन । देशका विभिन्न पार्टी र सङ्गठनहरूका विभिन्न मागहरू हुन सक्छन् । देशको राज्यव्यवस्थाले उत्पन्न गरेको अन्तरविरोधले समाजअनुसारका मागहरू पैदा गरिरहेको हुन्छ । मोटामोटी र होलसोल रूपमा 'समावेशी', 'समतामूलक', 'न्यायपूर्ण' र 'अग्रगामी' राज्य निर्माण गर्ने भन्ने वाक्यहरू अभियानको सुरुआतसँगै वार्ताका लागि खटाइएका व्याक्तिहरूबाट अभिव्यक्त गरिएका छन् । सामान्यतया यी वाक्यहरूको प्रयोगबाट सरकारले धेरै नापतौल र होसियारी अपनाएको प्रति हुन्छ जहाँ प्रचलित साम्राज्यवादी युगका संसदीय शब्दहरूको भूमरीभित्र देशको आमूल परिवर्तनभन्दा आफ्नो संसदीय उद्देश्य पूरा गर्ने लक्ष्य रहेको देखिन्छ । वार्ताको प्रयोगलाई देशको वास्तविक समस्या समाधान गर्ने, देशको राष्ट्रियता, जनतन्त्र, जनजीविकाका क्रोनिक विषयहरू समाधान गर्नेभन्दा अमूर्त, आदर्शपूर्ण र भ्रमपूर्ण अभिव्यक्ति सार्दै पुरानो संसदीय व्यवस्था संस्थागत गर्न सबै पार्टी र सङ्गठनहरूलाई समावेश गर्न खोजेको हो कि भन्ने देखिन्छ । सरकारको यो प्रस्तावबारे सामान्यतया हाम्रो पार्टीमा र विशेषतः सम्पूर्ण जनसमुदायमा स्पष्ट हुनु आवश्यक छ ।

वार्ता गरी देशको समस्या समाधान गर्न सरकारले प्रस्ताव अगाडि ल्याउनु सामान्यतया सकारात्मक विषय हो । सामान्यतया 'वार्ता' राजनीतिक विषयको एउटा पहलु हो जसको सम्भावना जहिले पनि र जहाँ पनि भई नै रहेको हुन्छ । वार्ताको प्रक्रियाबाट राजनीतिक निकासको सम्भावना या आवश्यकतालाई सिद्धान्ततः कुनै पनि मार्क्सवादी-लेनिनवादी-माओवादी कम्युनिस्टहरूले अस्वीकार गर्दैनन् । नेपालमा पुरानो पुँजीवादी

देश/परिवेश

■ धर्मेन्द्र बास्तोला

(र नेपालको सन्दर्भमा दलाल पुँजीवादी) व्यवस्थाको अन्त्य गरी वैज्ञानिक समाजवाद स्थापना गर्ने लक्ष्यका साथ सङ्घर्ष गरिरहेको हाम्रो पार्टी नेपालको सिङ्गो उत्पीडित नेपाली जनतालाई एकताबद्ध गरी दलाल पुँजीवादी उत्पीडनको अन्त्य गर्न अगाडि बढेको हाम्रो पार्टी, बुर्जुवा वर्गको मुट्ठीभर लुटेराहरूको राज अन्त्य गरी सिङ्गो जनतालाई अधिकार सम्पन्न

बाँकी पृष्ठ ३ मा

सम्पादकीय

संविधानमा नेपाल

नेपालको संविधान- २०७२ को अनुसूची ३ (धारा ९ को उपधारा (२) सँग सम्बन्धित) मा नेपालको निशाना छापको प्रावधान राखिएको छ। २०७० को संविधानसभाबाट निर्वाचित भनिएका सभासदहरूको ९३ प्रतिशतभन्दा बढीले उक्त संविधान पारित गरेका थिए। तर अहिले आएर संविधानको उक्त अनुसूचीमा राखिएको निशाना छापभित्रको नेपालको नक्सा विवादमा रहेको छ। नेपालका देशभक्तहरूले उक्त अनुसूचीमा रहेको नेपालको नक्साबाट नेपालको सार्वभौमिक भूगोल कालापानी, लिम्पियाधुरा र लिपुलेक नै हटाइएको भनी विरोध गरिराखेका छन्। यस विषयले केही सञ्चारमाध्यमका समाचारका सुर्की पनि बनेका थिए। लेखहरू लेखिएका छन्। नेपालका सीमाविद् बुद्धिजीवीहरूले अनुसूची ३ लाई नै सच्याउनुपर्ने माग उठिराखेको छ।

नेपालका सीमाविद् र संविधानविद्हरूले अर्को पनि कुरा उठाएका छन्। नेपालको संविधानमा कतै पनि नेपालको नक्सा राखिएको छैन। नेपालको क्षेत्रफल, आकार-प्रकार र नक्सा बनाउने विधि उल्लेख गरिएको छैन। कुनै पनि देशको संविधानमा उक्त देशको स्पष्ट नक्सा, बनाउने तरिका र क्षेत्रफल स्पष्ट किटान गरिनु पर्दछ। तर नेपालका सभासद, यहाँको सरकार, संविधान निर्माण गर्दै गर्दा सहमति गरेका राजनीतिक पार्टीहरू मूल रूपमा तत्कालीन नेपाली काङ्ग्रेस, केपी ओलीको एमाले र प्रचण्डको माओवादी केन्द्रले यी संवेदनशील विषयहरूलाई किन बेवास्ता गर्नु भन्ने चोत्तर्फि चर्चाको विषय बनेको छ।

विश्व मानचित्रमा नेपालको क्षेत्रफल १ लाख ४१ हजार १ सय ८१ वर्गकिलोमिटर रहेको छ। तर सुगौली सन्धिपूर्व दुईतिहाइ आकार सीमित हुन पुगेको नेपाल भारतीय शासक वर्गको हेपाहा र मिचाहा प्रवृत्तिका कारण दिनदिनै खुम्चिँदै गएको छ। सीमाविद् बुद्धिनारायण श्रेष्ठका अनुसार भारतसँग सीमा जोडिएका २७ वटा जिल्लामध्ये २४ वटा जिल्लाका अहिलेसम्म भारतले नेपालको ७१ स्थानको ६ सय ६ वर्गकिलोमिटर क्षेत्रफल मिचेको छ।

सुगौली सन्धिपछि सन् १९५४ मा भएको कोसी सम्झौतापछि नेपालको भूमि, सम्झौता, सहमति, सन्धि र अतिक्रमणका माध्यमद्वारा भारतले मिचिराखेको छ। दसगजाबाट ८ किलोमिटर वरपर मात्र भौतिक संरचना बनाउन पाउने अन्तर्राष्ट्रिय मान्यतालाई पूर्ण उल्लङ्घन गर्दै भारतले दसगजामा नै जोडेर बनाएको बाँध र तटबन्धनका कारण नेपालको तराईको ठूलो भूभाग डुब्ने गरेको छ। त्यसैगरी पिछ्लोक्रममा सिमानामा जोडेर बनाएका चौडा, अम्ला बाटोहरूले पनि नेपाली भूमि डुबानमा परिणत गरेको छ। यसैगरी भारतीय सीमा सुरक्षा बलको उक्साहट र पृष्ठपोषणमा त्यस क्षेत्रका भारतीय जनताका नाममा नेपाली भूमि अतिक्रमण भैरहेको छ। १९६२ देखि भारतीय सेनाले कब्जा गरिराखेको कालापानी क्षेत्रको भूगोल अहिलेसम्म छाडेको छैन। लिम्पियाधुरा विवाद पनि रहँदै आएको हो। पिछ्लो क्रममा लिपुलेक पनि अतिक्रमणमा परेको छ। २०१५ मे १५ का दिन भारतीय प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी र चिनियाँ प्रधानमन्त्रीका बीचमा भएको सहमतिको २८ नम्बर बुँदामा लिपुलेक भारतको भन्ने आसयमा हस्ताक्षर भएको छ।

भारतद्वारा नेपालको भूमि अतिक्रमणको शृङ्खला चलिआएको अवस्थामा संविधानमा नै नेपालको स्पष्ट नक्सा किटान गरिनु, अनुसूचीअन्तर्गत निशाना छापमा सम्पूर्ण नेपाली भूगोललाई नसमेटाएको नक्सा राख्नुले यो संविधानलाई स्वीकार गरेका सबै राजनीतिक पार्टी भन्न रुचाउने पार्टीका सभासद र नेताहरूले संविधान घोषणा गरेको तीन वर्ष पुगिसक्दा पनि कुनै प्रतिक्रिया नदिनु, संविधान संशोधन गरेर देशको नक्सा सच्याउन कुनै चासो नै नदेखाउनु, साथै भारतीय छापखानामा बिगारेर छापिएका नक्सालाई सरकारी कार्यालयको कामकाजमा लगाउनु, विद्यालय, विश्वविद्यालयमा बेरोकतोक अध्यापन गराउनुले यो व्यवस्थाका सांसद मात्र नभएर नेताहरूको पनि राष्ट्रियता, राष्ट्रिय अखण्डताप्रतिको संवेदनशीलता नदेखाएको मात्र होइन, यिनीहरूको नियत के हो भन्ने प्रश्न सजिलैसँग उब्जाउन सकिने प्रशस्त ठाउँहरू रहेका छन्।

पिछ्लो क्रममा केपी ओलीको सरकार बनेपछि प्रधानमन्त्रीको हैसियतमा उनले भारतीय प्रधानमन्त्रीलाई तीनपटक भेटिसकेका छन्। यसैगरी चिनियाँ राष्ट्रपति सी जिङ पिङलाई पनि भेटिसकेका छन्। हुनत यो संविधान बनिसकेपछि केपी ओली दोस्रोपटक प्रधानमन्त्री बन्न पुगेका छन्। शेरबहादुर देउवा एकपटक र पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड एकपटक प्रधानमन्त्री बनिसकेका छन्। यी कुनै पनि प्रधानमन्त्री वा उनीहरूका सरकारले नेपालको राष्ट्रिय अखण्डता र सार्वभौमिकताका बारेमा कुनै छलफल गरेका छैनन्। यति मात्र होइन, यी छलफलका प्रस्तावसम्म पनि बन्न सकेनन्। यस्तो अवस्थामा संसदीय व्यवस्था र सरकारहरूबाट नेपालको भौगोलिक अखण्डताको सुरक्षा होला भन्ने किञ्चित मात्रामा पनि आशा राख्ने ठाउँ रहेको छैन। जसले संविधानमा नै देशको भूगोललाई खुम्च्याउँछ उनीहरूबाट यो आशा राख्नु पनि बेकार छ। त्यसैले नेपाली जनताले सोच जसरी छ- नेपाल राष्ट्र, राष्ट्रियता बचाउन एकजुट हुन जसरी छ।

लेखकहरूलाई सूचना

- समसामयिक विषयका लेखरचना Preeti font मा टाइप गरेर ratokhabar@gmail.com मा पठाउनुहोला
- अन्य सञ्चारमाध्यममा प्रकाशित वा प्रकाशनार्थ पठाएका रचना रातो खबरमा प्रकाशित गरिनेछैन कुनै पुस्तकमा प्रकाशित रचना नपठाउनुहोला
- १२ देखि १५ सय शब्द नबढाईकन रचना पठाउनु पर्नेछ अन्यथा छाँटकाट गर्न सकिनेछ
- अप्रकाशित रचना फिर्ता गर्ने प्रावधान छैन
- प्रकाशित रचनाको राजनीतिक, वैचारिक तथा वैयक्तिक जबाफदेही लेखकमै हुनेछ

- रातो खबर साप्ताहिक

वार्ताको हल्लामा षड्यन्त्रको आभास

१. विषय प्रवेश

यति बेला राज्यसत्तामा सामाजिक दलाल पुँजीवादीहरू उदाएका छन्। गएको वर्ष २०७४ भएर नेपालमा साम्राज्यवादी योजनामा संसदवादी दलहरूले निर्वाचननिर्वाचनमा बिताए। सबै संसदीय राजनीतिक दलहरूले त्यो चुनावी होडमा प्रतिस्पर्धा गरे। त्यो होडमा द्रव्य शाहको लिगालिगकोटको दोस्रोपटकको प्रतिस्पर्धामा जस्तै शैलीमा कथित वाम गठबन्धनले थोरै बहुमतले बाजीमारेको नाटक गरियो र ५ वर्षका लागि म्यादी सरकार चलाउनेदिने घोषणा गरियो। साम, दाम, दण्ड र भेदको प्रयोग गरेर साम्राज्यवादले नयाँ भर्ती भएका आफ्ना दलालहरूलाई क्रान्तिकारीहरूलाई दमन गर्ने र सिध्याउने सर्तमा परीक्षण कालका लागि कथित वाम गठबन्धनका नाममा सामाजिक दलाल पुँजीवादी तत्वहरूलाई एकतामा ल्याएर सत्ताको म्यादी कार्ड थमाइदियो।

त्यसकारिहरू नेपालमा वैज्ञानिक समाजवादी व्यवस्था स्थापनाका लागि सबै तहका चुनावहरूलाई खारेज गर्दै क. विप्लव नेतृत्वको नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी एकले जनताकापक्षमा उभियो र यो दलाल सत्ताको धज्जी उडाएर जनतालाई यो दलाल सत्ताको भ्रममा नपर्न सचेत गराउँदै सिक्र्रो राजनीतिक जगत्मा वैकल्पिक शक्तिकारूपमा आफूलाई उभ्यायो। त्यसपछिको स्थितिमा सिक्र्रो राजनीतिक वृत्तमा नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी जनताकापक्षमा एकातिर र अर्कोतर्फ सिक्र्रो राज्यसत्ता दलाली र आत्मसमर्पणकापक्षमा भएर अहिले नेपालको राजनीति दुई ध्रुवमा धुवीकृत भएको छ।

यतिबेला नेकपा सिक्र्रो दलाल सत्ताका विरुद्ध राष्ट्रिय स्वाधीनता जनअधिकार (राष्ट्रियता, जनतन्त्र र जनजीविका) का पक्षमा उभिएको छ भने दलाल राज्यसत्तामा सहभागी दलाल राजनीतिक दलहरू नयाँ राजनीतिक भ्रमहरूसहित राष्ट्रियतामाथि लात हान्दै जनतामाथि फासिवादी शासन गर्न उपस्थित छन्। उनीहरू जनतामा नयाँ शैलीमा शोषण र उत्पीडन थोपेरिन्छन्। यसका विरुद्ध नेकपाले आवाज उठाउँदै ती तत्वहरूलाई विभिन्न खालका कारवाही गर्दै पनि आएको छ। यसले जनतामा केही राहत महसुस भएको छ र नेकपालाई जनसमर्थन प्राप्त भैरहेको स्थितिमा सत्तामा आसीन सामाजिक दलाल पुँजीवादीहरू आतङ्कले छटपटाउँदै नयाँ षड्यन्त्रको तानाबाना बुनिरहेको आभास भैरहेको छ। यसको ज्वलन्त उदाहरण एकातिर नेकपाका नेता-कार्यकर्ताहरूलाई बिनाकारण दमन गर्ने, गिरफ्तार गर्ने, भ्रष्टा मुद्दा लगाउने र थुन्ने गरिरहेको छ भने अर्कोतिर कथित वार्ताको हल्ला पनि आफैँ गरिरहेको छ।

सबैलाई थाहा छ- नेपालमा अहिले युद्ध वा गृहयुद्धको अवस्था छैन, न त कुनै राजनीतिक पार्टीविशेषले युद्धको घोषणा गरेको अवस्था छ, न राज्यपक्षले नै कुनै एकपार्टीवार राजनीतिक दललाई आतङ्ककारी घोषणा गरी प्रतिबन्धन लगाएको छ। तर नेकपामाथि जुन ब्यवहार गरिरहेको छ राज्यले यो पूरै अवैधानिक, गैरराजनीतिक र गैरजिम्मेवारीपूर्ण छ। स्वयम् राज्यपक्षले राज्य आतङ्क मच्चाइरहेको छ। यो सरासर राजनीतिक पूर्वाग्रह, साम्राज्यवादी डिजाइन र योजनामा राष्ट्रवादी र परिवर्तनकारी शक्तिहरूलाई दमन गरेर दलाल राज्यसत्ता र भ्रष्टाचारी दलालहरूको संरक्षण गर्ने घोर दलाली र आत्मसमर्पणको नयाँ जोगीको खरानीघसाइँ हो।

सबैलाई थाहा छ- विप्लव नेतृत्वको नेकपाले न कुनै आतङ्ककारी गतिविधि नै गरेको छ, न दलाली, आत्मसमर्पण र राष्ट्रघाती काम गरेको छ, न त सरकारको कुनै पदमा बसेर जनताको खुनपसिनामा भ्रष्टाचार नै गरेको छ। सत्य के हो भने यो दलाल पुँजीवादबाट न जनताले राष्ट्रिय स्वाभिमान प्राप्त गर्न सक्छन् न शान्ति र समृद्धि। यसका विकल्पमा हामीले भनेको यति मात्र हो- शान्ति, समृद्धि, स्वाधीनता र समानता वैज्ञानिक समाजवादबाट मात्र प्राप्त हुन्छ। यो एकीकृत जनक्रान्तिको माध्यमबाट मात्र प्राप्त गर्न सकिन्छ। गरेको यति मात्र हो कि दलाल, राष्ट्रघाती, भ्रष्टाचारी, मानव तथा चेलीबेचबिखन गर्ने दलाल संस्था,व्यक्तिहरू, राज्यलाई कर नतिर्ने र सेवाकानाममा जनताको पैसा

लुटेर अथाह रकम बाहिर पलायन गर्ने अटेरी एनसेलजस्ता संस्थाहरू र सामाजिक एकता भाँड्ने, वित्तीय सहकारीकानाममा चर्को ब्याज असुलेर जनताको उठीबास गर्ने तथा गाउँमा अनावश्यक अशान्ति निम्त्याउने गरी सीआईडी-सुराकी गर्ने जनविरोधी तत्वहरूलाई खबरदारीस्वरूप जनकारवाहीहरू पार्टीको नेतृत्वमा स्वयम् जनताले गरिरहेको छ। त्यो पनि कालोमोसो, फुन्डा गाड्ने र चेतवानी दिनेसम्मका कारवाहीहरू गरेको छ। यो कुनै अवैध र लुकीचोरी नभएर आमघोषित कार्यक्रम हो। आमजनतालाई जानकारी गराएर खुलेआम गरेको छ। तर सरकारले भने हिजो जनयुद्धताका नेपाली काङ्ग्रेस र एमालेको प्रतिक्रियावादी सरकारले माओवादीलाई आतङ्ककारी घोषणा गरेर दमन गरेजस्तै शैली र व्यवहार गरिरहेको छ। यो सामाजिक फासिवादको एउटा भद्दा नमुना हो। यसले पनि स्वयम् राज्यसत्ता र कथित वाम सरकारको खिल्ली उडाइरहेको छ। नेकपाको यो राष्ट्रिय स्वाधीनताकापक्षमा र भ्रष्टाचारीहरूका विरुद्धको अभियानलाई युद्ध देख्ने र आतङ्ककारी देख्ने-रतुवाले आफैँअपनवायु छोडेर आफैँ तर्सने व्यवहार गरेभैं नेकपामाथि दमन गर्ने र आफैँ कथित वार्ताको हल्ला मच्चाउने दलाल सरकारको रबैयालाई के भने ? यसको पछाडि गम्भीर षड्यन्त्र छ भन्नेबाहेक अरु के भन्न सकिन्छ ?

२. वार्ता के हो र किन गरिन्छ ?

वार्ता आफैँमा गलत हुँदैन। वार्ताका आफ्ना निश्चित मान्यताहरू। सैद्धान्तिक रूपले वार्ताका विरोधी कोही पनि हुँदैन र नेकपा पनि वार्ताको विरोधी छैन तर वार्ताको मूल्यमान्यतालाई भ्रष्टीकरण गरी वार्ताजस्तो गहन विषयलाई 'मजक' गरेर उडाउने विषय होइन। दोस्रो कुरा, यसलाई षड्यन्त्रको विषय बनाउनु हुँदैन। वार्ताको सामान्य रूप पनि हुन्छ र विशिष्ट रूप पनि हुन्छ। कुनै पनि विषयमा दुवै पक्षलाई एक ठाउँमा लिन वा सहमतिको बिन्दु खोज्ने मध्यस्थताको भूमिका निर्वाह गर्ने माध्यम हो वार्ता। यो मिल्नसक्ने विषयहरूमा छलफल गर्न दुवै पक्षको सहमतिमा तय गरिने विषय हो। कुनै एक पक्षको मनोमानीमा गर्ने विषय होइन। बुहत् अर्थमा लिने हो भने यो राजनीतिक रूपमा राज्यसत्ताको समस्या हल गर्ने प्रश्न आउँछ वा युद्धतर/सङ्घर्षतर/आन्दोलनतर दुई पक्षबीच समस्यासमाधानका लागि प्रयोग गरिने विषय हो। वार्ताबाट सानादेखि ठूला विषयसम्मका समस्या हल गर्न सकिन्छ तर राज्यसत्ताको प्रश्न निकै जटिल विषय हो। यसका लागि वार्ता अस्थायी हल मात्र हो। यसको स्थायी समस्याको हल खोज्नु नै सबभन्दा श्रेयस्कर हुन्छ।

३. सरकारले वार्ताको हल्ला किन गरिरहेको छ ?

हामी सुनिरहेकाछौँ र हेरिरहेकाछौँ- यो सरकारले किन बेबकुरीप्रदर्शन गरिरहेको छ ? यसका पछाडि केही षड्यन्त्र छ भन्ने आभास हुन्छ किनकि राज्यसत्ता आफैँ बिनाकारण अपहरणशीलीमा अराजनीतिक ढङ्गले राज्यशाक्तिको दुरुपयोग गरिरहेको छ। राष्ट्रिय स्वाधीनता, जनताको अधिकारका पक्षमा, भ्रष्टाचारको विरोधमा आवाज उठाउँदा र राज्यसत्ता गलत छ, गलत गरिरहेको छ भनेर जनतालाई सचेत बनाउने जनपक्षीय र देशभक्त-राष्ट्रवादीहरूलाई बिनाकारण धरपकड, थुनछेक गर्ने, अत्यन्त षड्यन्त्रपूर्ण ढङ्गले भ्रष्टा मुद्दामा फसाउने, राज्यआतङ्कको वातावरण आफैँनिर्माण गर्ने र आफैँ वार्ता वार्ता भनेर स्यालफ्रै डौँडामा गएर चिच्याउने किन गरिरहेको छ ? सबैले बुझे विषय सायद यसैमा छ। यसको पछाडि केही कारण अवश्य छन्। यसको

पहिलो कारण जनता, देशभक्त-राष्ट्रवादी, बुद्धजीवीहरू सबैले राज्यको गलत रबैयाको विरोध गरे। कतिपय लोकतन्त्रवादी शक्तिले पनि दमन र अलोकतान्त्रिक रबैयाको विरोध गरे। यसपछि ती सबैको मुखमा बुजो लगाउन, आँखामा छोरो हाल्न र भोलि अफ्र ठूलो दमनको वातावरण बनाउन यो वार्ताको कार्ड फालेको हुन सक्छ। मुख्य कुरा यही हो। यसपछिका अन्य कारणहरू यति हत्या, दमन र धरपकडबाट कतिको गलेका छन् भनेर नाडी छाम्ने तरिका हुन सक्छ। तैस्रो तरिका वातावरण अलि शिथिल पारी पानी सङ्ख्याएर माछा मार्ने तरिका हुन सक्छ। चौथो अन्तर्राष्ट्रिय जगत्मा सरकारको दमन र राज्यआतङ्कको सन्देश नकारात्मक पर्ने गएपछि र अन्तर्राष्ट्रिय क्षेत्रबाट भइरहेको दबाव र नकारात्मक प्रभावलाई शान्तिपूर्ण रूपमा वार्ताका माध्यमबाट निकास खोजिरहेको देखाउने एउटा नाटक हुन सक्छ। समग्रमा यो आन्तरिक रूपमा एउटा गम्भीर षड्यन्त्र हो र बाहिर देखाउने दाँत मात्र एउटा नौटङ्की हो।

४. वार्ताबारे नेकपाको धारणा

नेकपा यतिबेला वार्ताको कुनै भ्रममा छैन। यो अवस्था कुनै युद्धको अवस्था पनि होइन। कुनै शक्तिले वार्ताको आह्वान गरेको स्थिति पनि छैन। वार्तामा कसलाई बोलाएको र किन बोलाएको हो भन्ने पनि स्पष्ट छैन। नेकपालाई भनेर किटेर भनेको वा बोलाएको अवस्था पनि देखिँदैन। सोलोडोलोमा क्षेत्रीयतावादीहरूसँग एउटै घानमा हालेर जसरी अमूर्त रूपमा नेकपालाई पनि मुह्ल्न खाजेको देखिन्छ यो अराजनीतिक र दृष्टिकोणहीनहरूको प्रलापजस्तो देखिन्छ।

नेकपाको स्पष्ट राजनीतिक लक्ष्य र उद्देश्य छ र जनताको राज्यसत्ताप्राप्तिकानिमित्त निश्चित राजनीतिक दर्शन, विचार बोकेर सामाजिक रूपान्तरण, आमूल परिवर्तनका लागि गठित र क्रियाशील राजनीतिक पार्टी हो। हामीले स्पष्ट भनेका छौँ, 'यो संसदीय व्यवस्था र दलाल राज्यसत्ताबाट जनताको राज्यसत्ता सम्भव छैन। यसबाट उत्पीडित जनता (उत्पीडित वर्ग, जाति, क्षेत्र, लिङ्ग र समुदाय)ले मुक्ति प्राप्त गर्न सक्नेछ, न त देश र जनताले नै शान्ति, समृद्धि र स्वाधीनता पाउँछ। यसकालागि वैज्ञानिक समाजवादी व्यवस्था र समाजवादी जनगणतन्त्र नेपालको स्थापना नै एक मात्र विकल्प हो।' जससम्म यो संसदीय व्यवस्था र दलाल सत्ता रहिरहन्छ तबसम्म जनतामाथिको उत्पीडन कहिल्यै हट्नेछैन,बरु यो बढेर जानेछ। महँगी, भ्रष्टाचार, तस्करी, बलात्कार, मानव तस्करी, बेरोजगार, अनियमितता, हिंसा र युद्धको वातावरण कहिल्यै निमूल हुनेछैन किनकि यसको स्रोत नै पुँजीवाद अर्थात् साम्राज्यवाद हो। त्यही साम्राज्यवादको पाल्टु कुत्ताको काम गर्नेहरूको चरित्र नै दलाल पुँजीवाद हो। अफ्र कम्युनिस्ट नामधारी साम्राज्यवादका ढोके, पाल्टु, पाल्टु कुत्ताहरूको नाम हो- सामाजिक दलाल पुँजीवाद। चाहे ती कम्युनिस्ट नामका हुन् वा गैरकम्युनिस्ट हुन्, साम्राज्यवादका पाल्टु कुकुरहरूको एउटै काम हो- साम्राज्यवादको भक्ति गर्नु, क्रान्ति दबाउनु र जनतामाथि शोषण र उत्पीडन गर्नु। त्यसैले यसमा के भ्रम पर्नु हुँदैन भने कुकुर कालो होस् कि रातो, त्यो कुकुर नै हो र त्यसको एउटै काम हो- मालिकभक्ति। तिनले अगाडि सारेकोवार्ताको उद्देश्य के होला ?

सबैले सहजै अनुमान गर्न सकिन्छ जे होस्, हामी सैद्धान्तिक रूपले वार्ताका विरोधीचाहिँ होइनौँ। आवश्यकता र सन्दर्भअनुसार हामी वार्ता गर्छौँ र वार्ताको आह्वान पनि गर्छौँ। तर यो कुरा राजनीतिक र वस्तुगत अवस्थाले निर्याल गर्दछ। विद्यमान अवस्थामा वार्ताको कुरा औचित्यहीन, अर्थहीन र निरर्थक छ। सबै गिरफ्तार नेता, कार्यकर्ताहरू रिहा हुनुपर्छ। सबै भ्रष्टा मुद्दा खारेज हुनुपर्छ। राजनीतिक रूपले सहज रूपमा राजनीतिक कामकारवाहीहरू गर्न दिनुपर्छ। यसरी नेता कार्यकर्ताहरूलाई सहज रूपमा जनतामा जाने र राजनीतिक गतिविधिहरू गर्न दिने वातावरण बनाएमा महासचिव कमरेड विप्लवलाई आमजनता र सबै क्षेत्रमा जाने वातावरण बनाएमा वार्ताको भ्रमेला नै चट्। सरकारसँग वा कुनै पनि राजनीतिक दलका नेता वा निकायसँग स्वयम् कमरेड महासचिव आफैँले आफ्ना पार्टीका कुराहरू नमिलेको कहौँ हो ? छलफल, कुराकानी र वार्ता गर्नुहुन्छ। अरु केको बाह्रभउती वार्ताको

सन्तोष बुढामगर

कुरा ? मार्नै- अहिले भर्खरै वार्ता गर्दा के हो ? के यो सरकारसंसदीय व्यवस्थाअन्त्य गर्न र वैज्ञानिक समाजवादी व्यवस्था स्थापना गर्न तयार होला ? किनकि संसदीय व्यवस्था रहेसम्म भ्रष्टाचार अन्त्य हुनेछैन। दलाल सत्ताको अन्त्य नहुँदासम्म नेपालको राष्ट्रिय स्वाधीनतामाथि हस्तक्षेप रोकिनेछैन। महँगी, कालोबजारी, तस्करी, विकृति र विसङ्गति रोकिनेछैन। यो देशका साधनस्रोत र अमूल्य निधिहरू विदेशीहरूलाई सुम्पने र बेचबिखन रोकिनेछैन। भ्रष्टाचार र राष्ट्रघात, दलाली र आत्मसमर्पणको स्रोतको अन्त्य नगर्दासम्म जसको सरकार आए पनि यो घट्टने होइन, बढेर जानेछ। यसको स्रोतको अन्त्य भनेको विद्यमान संसदीय व्यवस्था र दलाल पुँजीवादी राज्यसत्ताकै अन्त्य गर्नु हो। वार्ताबाट यो कुरा असम्भव छ।

५. वार्ताको उपलब्धि के ?
अहिलेसम्मका वार्ताहरू हेर्दा क्रान्तिकारीहरूले वार्ताबाट खासै उपलब्धिहासिल गरेको पाइएको छैन। वार्ताबाट क्रान्ति सम्पन्न गरेको इतिहास कतै पनि छैन। बरु वार्ताको फन्दामा परेर सफलताको नजिक पुगेका क्रान्तिकारीहरू पनि असफलता र धोका वा सेटब्याक खाएका उदाहरणहरू छन्। दसवर्षसम्म सञ्चालन भएको जनयुद्ध यसको एउटा ज्वलन्त उदाहरण हो। दसवर्षसम्मको समापन वार्ताबाट भयो। एक ढङ्गले नेपालबाट खारेज भएको संसदीय व्यवस्थालाई वार्ताबाट पुनर्स्थापना गरियो। गर्ने मान्छेहरू यिनै हुन् जुन अहिले राज्यसत्तामा छन्। तिनीहरूसँगको वार्ताको के अर्थ होला ? सहजै अनुमान गर्न सकिन्छ।

६. निष्कर्ष

अन्त्यमा प्रसन्न वार्ताकै भएकाले पहिलो कुरा वार्ता आफैँमा गलत छैन र हुँदैन। सैद्धान्तिक रूपले कोही पनि वार्ताविरोधी छैन र नेकपा पनि हुन सक्ने। आवश्यकता र औचित्यपूर्ण वार्ताकालागि नेकपा जहिले पनि तयार रहन्छ। तर राजनीतिक र व्यावहारिक रूपले अहिले यो कतिको युक्तिसंगत र औचित्यपूर्ण छ भनेर हेर्दा एकातिर राज्य आफैँ राज्यआतङ्क उत्पन्न गरिरहेको छ। अर्कोतिर वार्ताको पनि कुरा गरिरहेको छ। यो मिल्दो देखिँदैन। यसमा षड्यन्त्रको गन्ध आउँछ। यो सहज र सकारात्मक उद्देश्यले गरिएको छैन भने स्पष्ट बुझ्न सकिन्छ। वार्ताकालागि सहज वातावरण सरकार अर्थात् राज्य पक्षले गर्नु पर्दछ। दोस्रो पक्ष अहिले देशमा न युद्धको वातावरण छ, न त नेकपा वा कुनै राजनीतिक दलमाथि सरकारद्वारा घोषित रूपले प्रतिबन्ध लगाइएको छ। यो अवस्थामा वार्तालाई अत्यन्त हल्काफुल्का ढङ्गले लिइएको छ। यसले सरकारलाई असाध्य बच्काना र काँचोपनाको देखाइरहेको छ। होइन भने यसको पछाडि गम्भीर षड्यन्त्र छ भन्ने देखिन्छ। तैस्रो पक्ष वार्ताबाट के गर्न सकिन्छ ? सम्भावना छ कि छैन ? मलाई लाग्छ, अरूलाई छोडेर नेकपाको सन्दर्भमा भने हो भने नेकपाको माग भ्रष्टाचार, महँगी, कालोबजारी, तस्करी, दलाली, राष्ट्रघात, मानव तस्करी, विखण्डन, सामाजिक विकृति र विसङ्गति, सामाजिक अशान्ति र असमानता तथा सबै प्रकारका सामाजिक उत्पीडनहरूको अन्त्य गर्ने हो। यसको एक मात्र कारण र स्रोत भनेको संसदीय व्यवस्था र दलाल पुँजीवादी राज्यसत्ता हो। नेकपाको एउटै माग रहन्छ- के वार्ताबाट संसदीय व्यवस्था र दलाल पुँजीवादी राज्यसत्ताको अन्त्य गर्न सकिन्छ वा राज्यपक्ष यसकालागि तयार होला ? असम्भव। त्यसैले वार्ताको यो हल्ला औचित्यहीन छ। निरर्थक छ। वार्ताको अर्थ सार्थक परिणाम निकाल्ने हो। जनताका पक्षमा सहमति गर्ने हो जुन वार्ता कासँग गर्ने ? हिजो वार्ताबाट जनतालाई धोका दिनेहरूसँगको वार्ताको अर्थ भ्रम मात्र हो। यो मेरो निष्कर्ष हो।

जीवनका पाइला ५

किरण पक्षसँग अन्तर्विरोध

विप्लव पक्ष र किरण पक्ष भएर तत्कालीन नेकपा-माओवादीमा सङ्घर्ष चलिरहेको थियो। कमरेड चित्रबहादुर आले नेकपा (एकीकृत) छोडेर नेकपा-माओवादीमा धुवीकरण हुने निष्कर्षमा पुगुभएको थियो। पार्टीमा त्यसको मिश्रित प्रतिक्रिया थियो। किरण पक्ष उहाँहरूलाई पार्टीमा ल्याएर विप्लवका विरुद्ध प्रयोग गर्न चाहन्थ्यो। विप्लव पक्ष भने सुधारवादी प्रवृत्ति नै हावी होला भनेर चिन्तित थियो। त्यही सोचाइअनुसार उहाँहरूको मूल्याङ्कनमा पनि एकरूपता हुन सकेको थिएन। कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पार्टी एकताका सकारात्मक अनुभव मात्र थिएनन्। भापाली समूहलाई नेतृत्व सङ्गठन र वैचारिक रूपले संशोधनवादीतर्फ धकेलेको थियो। २०६५ सालको नेकपा (माओवादी) र नेकपा (एकताकेन्द्र) बीचको पार्टी एकताले माओवादी धारालाई विसर्जनवादीतर्फ धकेल्न ठूलो भूमिका निर्वाह गरेको नजिर ताजै थियो। त्यसकारण नेकपा-माओवादीभित्रको क्रान्तिकारी पक्ष पार्टी एकताका लागि लालायित थिएन तर कमरेड चित्रबहादुर आलेलागायत टोली बिनासर्त एकतामा आउन तयार भएपछि पार्टी एकता भएको थियो। उता रामसिंह श्रीसहस्र भने आफूहरू नै एकतामा जान तयार भएकाले पार्टीका नेताहरूलाई चोइड्याएर नलेजान दबाव दिइरहेका थिए। कमरेड आलेको टोलीले भने पदीय मोलतोल गर्नुभन्दा वैचारिक आधार र पूर्वाग्रहरहित भएर क्रान्तिका बारेमा सोचिरहेको थियो। यसलाई उनीहरूले धैर्यपूर्वक व्यावहारिक रूपमा ढाल्न खोजेका थिए।

किरण पक्ष र विप्लव पक्षका बीचमा मतभेद चर्किए गएको समया एक दिन आले निवासमा देवप्रसाद गुरुङसँग छलफल भएको थियो। छलफलमा गुरुङ विप्लवका विरुद्ध खनिए। विप्लवले नमानेर नै आलेलाई राजनीतिक समितिमा लमनाएको भन्दै सहानुभूति लिन खोजे। त्यसप्रकारको तुच्छ शैली प्रयोग गर्दा आले भन्न चिढिनुभयो। व्यक्तिभन्दा पनि सिद्धान्त मूल पक्ष हो। नीतिसँग व्यवहार मिल्नुपर्छ भनुभयो। गुरुङको व्यक्तिकोन्द्रत टिप्पणी मनपराउनुभएन। त्यो

छलफलबाट किरण पक्षसँग उहाँ भन्नु टाढिनुभयो। विप्लव पक्षसँगपनि छलफल भइसकेको थिएन। पहिलो छलफलमै कमरेड आले र कमरेड चिरन क्रान्तिकारी सोचाइमा धेरै नजिक देखियो। विचारधारात्मक एकताले भावनात्मक एकतालाई सुदृढ गर्छ भन्ने सैद्धान्तिक अवधारणा व्यावहारिक रूपले प्रकट हुँदै थियो। कमरेड विप्लवको बढ्दछ्याइँ गर्दा ताली बजाउलान् भन्ने गुरुङको अपेक्षा थियो। तर कमरेड आलेले कमरेड किरणकै आलोचना गर्नुभयो। त्यसपछि वैद्य पक्षले आलेसँग आशा गरेको थियो। त्यसप्रकारको वातावरण बनुमा कमरेड चिरनको महत्वपूर्ण भूमिका थियो। 'पहिलेको जनयुद्धमा छुटेर ठूलो गल्ती भयो। अबको क्रान्तिमा कुनै हालतमा छुट्टा हुँदैन। जे जिम्मेवारी पाए पनि सहभागी हुनुपर्छ भने छलफल भएको थियो', कमरेड चिरनको भनाइ थियो। त्यसरी कमरेड आले र कमरेड किरण पक्षका बीचमा आधारभूत वैचारिक खाडल थियो। जसलाई दुवै पक्षले ठीक ढङ्गले बुझेका थिएनन्। पार्टीमा धुवीकरण भएकै वर्ष फेरि पार्टी विभाजनतिर गयो। स्थिरतामा सोच्ने अवसर पनि पाउनुभएन। कमरेड आलेले 'मलाई जोडबल नगर्नुस्। म तपाईंहरूको विचार र व्यवहारप्रति सहमत छैन। जति सक्छु, जे जिम्मा पाउँछु, निःसर्त क्रान्तिको सेवा गर्छु' भन्नु भयो। त्यसरी सम्बन्ध विच्छेद भयो। उता पार्टी विभाजन सङ्घारमै थियो।

शिवगढी भेलामा आले

२०७१ ?..... मङ्सिर ८ आयो। त्यसअगाडि नै शिवगढीमा क्रान्तिकारी पक्षको राष्ट्रिय भेला भइसकेको थियो। कमरेड आले त्यो ऐतिहासिक भेलामा जनकपुर अञ्चलको नेतृत्व गरेर जानुभएको थियो। नेकपा (एकीकृत) मा स्थायी समितिमा रहनुभएका आले शिवगढी भेलामा जाँदा केन्द्रीय सदस्य मात्र हुनुहुन्थ्यो। नेपालको कम्युनिस्ट आन्दोलनमा शिवगढी भेलाको सकारात्मक-नकारात्मक चर्चा लामो समयसम्म भइरहेछ। दुई लाइन सङ्घर्ष र वर्गसङ्घर्षमा त्यो भेला महत्वपूर्ण आयामका रूपमा रहेको छ। मैलेभन्दा अगाडि नै चिरन पुनले नेकपा (एकीकृत) बाट अलग भएर

धुवीकरण हुनुपर्छ भनेको थियो, कमरेड आले भन्नुहुन्छ। त्यसबेला नेकपा (एकीकृत) र नेकपा-माओवादीका बीचमा पार्टी एकताको छलफल भइरहेको थियो। पदीय भागबन्डा नभिलेको हुनाले एकता लम्बिएको थियो। त्यसबेला कमरेड आले तत्कालीन नेकपा (एकीकृत) का तर्फबाट वार्ताटोलीको संयोजक हुनुहुन्थ्यो। ३३ दलहरूको बीचमा संयुक्त सङ्घर्ष पनि भइरहेको थियो।

सीपी मैनाली नेतृत्वको नेकपा (माले) विभाजित भएपछि ऋषि कट्टेलको नेतृत्वमा नेकपा (माले) गठन भएको थियो। नेकपा (एकताकेन्द्र मण्डल) र नेकपा (माले) बीचमा पार्टी एकता भएर नेकपा (एकीकृत) गठन भएको हो। २०६७ मा ऋषि कट्टेललाई नेतृत्वबाट हटाएपछि उनले पार्टी फुटाएर नेकपा गठन गरे। नेकपा (एकीकृत) को वार्ताटोली संयोजकसमेत रहनुभएका कमरेड आले बैठकमा नै 'विचारमा मतभेद नभएपछि पद नभिलेकै आधारमा एकताबाट पृथक् रहनु पार्टी र क्रान्तिका लागि घाटा छ, कता राख्ने हो, हामी आउँछौं भनेर निःसर्त जानुपर्छ, म त जान्छु' भन्दै बैठकबाटै रातोपिरो नभइकन उठ्नुभयो। आलेलाई अहिले नै किन जानुहुन्छ भन्दै परि थापा समाल आफ्नो स्मरण गर्नुहुन्छ कमरेड आले। त्यसपछि कमरेड आले राजनीतिक समिति, चिरन पुन केन्द्रीय सदस्य र राजकुमार लामा वैकल्पिक केन्द्रीय सदस्य भए। परि थापा र रामसिंहहरू नेकपा (एकीकृत) का नेता, कार्यकर्ता हाल जुन स्तरमा छन् त्यही स्तरमा राख्नुपर्ने सर्तमा थिए। नेकपा-माओवादीले उक्त सर्त नमान्दा पार्टी एकता रोकिएको थियो तर कमरेड चित्रबहादुर आले भने पदको कारणले गर्दा धुवीकरणको बाधक बन्नुभएन।

नेकपा-माओवादीमा गुटगत बैठकहरू चलिरहेको थियो। किरण पक्ष र विप्लव पक्ष धुवीकरणमा थिए। पार्टी एकतापछि कमरेड आले क्रान्तिकारी फोकोका ३ वटा बैठकमा सहभागी हुनुभयो। त्यसप्रकारको छलफलले कमरेड आलेलाई विचार निर्माणमा सहयोग गर्‍यो भने क्रान्तिकारी फोकोमा निकै ऊर्जा थपेको थियो

पञ्चायती व्यवस्थाभित्र कम्युनिस्ट विवाकर

चित्रबहादुर आले

२०३४ सालमा तत्कालीन नेकपा (चौम) को निर्देशनअनुसार युवा दिवाकर केसी पञ्चायतमा जिल्ला सभासद् भएका थिए। त्यही वर्ष प्रकाशबहादुर सिंह काण्ड भएको थियो। सिंह सर्वोच्च अदालतका न्यायाधीस थिए। त्यस काण्डमा केसीलाई हजरिया प्रहरी चौकीले गिरफ्तार गरेर गौर लभ्यो। त्यसबेला त्यस क्षेत्रको सदरमुकाम गौर थियो। केसीलाई प्रहरीले डाँका मुद्दा दर्ता गरे पनि अदालतले त्यो सदर गरेन र लुटपाट मुद्दा लाम्यो। अदालतले उहाँलाई फौजदार वादीले फौजदार अनुसार दाबी गर्न आएमा सजाय गर्ने भनेको थियो तर प्रकाशबहादुर सिंह नै अदालतमा मेलमिलाप गर्न गए। प्रहरीमा किटानी जाहेरी दिएनन्। त्यसपछि घटना सामान्य भएर गयो।

उत्तरपूर्वी सिन्धुलीबाट केसी परिवार २०२१ सालमा सर्लाही बसाइँ सरेको हो। बसाइँसराइले पैदा गरेका गहिरो घाउ, पीडा र मनोविज्ञान उनीहरूसँग छ, जसरी हेरेक आप्रवासीसँग हुन्छ। स्थानीय चुनावमा उम्मेदवार उठाएर जनसेवा गर्ने र पञ्चायतलाई अप्ठ्यारो पार्ने नीति थियो। २००८ सालमा जन्मेका केसी पञ्चायती कालमा २०३९ सालमा र संयुक्त जनमोर्चाका तर्फबाट २०४९ सालमा गाविस अध्यक्ष निर्वाचित भए। २०३४ असार १९ गते पक्राउ भई २०३६ वैशाख १ गते आममाफी

भएपछि हजारौँ राजबन्दीसहित रिहा भएका थिए।

२०५० साउनमा तत्कालीन संयुक्त जनमोर्चाले २ दिने नेपाल बन्द घोषणा गरेको थियो। पहिलो दिन बरहथवामा बसेर बन्द गराएर फर्किए। दोस्रो दिन बरहथवाबाट साइकलमा घर फर्कंदै गर्दा उच्च रक्तचापले गर्दा उनी बेहोस भएर बाटोमा ढले। सायद देखेहरूले जँड्याहा भन्ठाने होलान्। त्यसपछि उनको बायाँपाङ्गो आधा शरीर अपाङ्ग भएको छ। स्मरण शक्ति कमजोर भएको छ। नटेश्वर टोलस्थित चित्रबहादुर आलेको निवासमा छलफल गर्दै गर्दा उनको स्वर प्रस्ट थिएन। जिब्रो लबीरिएको थियो। आजको स्वतन्त्र र खुला समाज, उच्च सामाजिक चेतना, सामन्तवादको पतनको पछाडि हजारौँ दिवाकरहरू छन्। उनीहरू जेल बसे, प्रहरीको लातबाट खाए। परिवारको खुसी लुटाए। त्यसको बदलामा हामीलाई स्वाभिमान दिए तर वर्तमानले दिवाकरहरूको बलिदान कसरी बुझ्नेको छ ? तर दिवाकर केसीहरू बनियाँले सामानको मोलतोल गरेभैं गरेर आन्दोलनमा होमिएका थिएनन्। 'म कसैले भनेर आन्दोलनमा लागेको होइन, ठीक लागेर आफ्नै मनज्ञानले लागेको हुँ, केसी गर्वसाथ भन्छन्। केसी र आले विद्यालय पढ्दाकै दौतरि थिए। लौरो टेक्दै आएका केसीमा जोस र स्वाभिमान उस्तै थियो।

भूट्टो सरकार, भूट्टो मुद्दा र २५ दिन प्रहरी हिरासत

२७ साउन, २०७५ का दिन दिउँसो ३:३० बजे नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका जिल्ला इन्चार्ज लक्ष्मण उप्रेती र म वीरान्जको पावर हाउस चोकबाट पूर्वतर्फको सडकमा हिँडिरहेका थियौँ। एकासि प्रहरीका दुईवटा भ्यान हामीनजिक रोकिए। २०/२२ जना बन्दुकसहितका प्रहरीले अपहरणशैलीमा हामीलाई घेरा हाली गिरफ्तार गरेर भ्यानमा बसाले। हामीलाई सरासर जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्सामा पुऱ्याएर प्रहरी हिरासतका बेलाबेला कोठामा हुलियो। जबजर्जस्ती चन्दा अखुली र सङ्घाटित अपराधको थुनुवापुर्जा बुभाइयो। हाम्रो साथमा रहेको ब्याग, मोबाइल, एकीकृत जनक्रान्तिमार्फत वैज्ञानिक समाजवाद लेखिएको जनमार्च मासिक पत्रिका, विज्ञापन बिल र रसिद खोसेर लिइयो। गिरफ्तार गरेको भोलिबाट म्याद थपन अदालतमा लगियो। न्यायाधीशसमक्ष हामीले हामीमाथि लगाइएको अभियोग सरासर भूट्टा हो भन्ने बयान दियौँ। प्रहरीले पटकपटक नेकपाका लागि तिमीहरूले जबर्जस्ती विभिन्न व्यक्ति, सङ्घसंस्था, सरकारी कार्यालयबाट जबर्जस्ती चन्दा किन उठाएका छैनौ ? ५/७ लाख चन्दा उठाएको प्रमाण हामीले सङ्कलन गरेका छौँ भन्ने प्रश्न सोध्यो। हामीले जबाफ जनमार्च मासिक पत्रिकाका लागि प्रस्तावित विज्ञापन, बिल र रसिद प्रयोग गरेका हौँ। नेकपाका लागि हामीले चन्दा उठाएका छैनौँ। कुनै पनि साङ्गठनिक अपराधमा संलग्न भएका छैनौँ भन्यौँ।

मैले आफ्नो परिचय दिँदा- विप्लव नेतृत्वको नेकपाको विचार र कार्यदिशाको समर्थक हुँ। म उत्थान साप्ताहिकको सम्पादक, जनमार्च मासिकको अतिथि सम्पादक र रातो खबर साप्ताहिकको संवाददाता हुँ भन्नै। हामीसँग भएको मोबाइलको कल डिटेल लिएर- विभिन्न मानिससँग पार्टीको रणनीतिक बारेमा कुराकानी गरेको पाइयो। ती पार्टीका कुन हैसियतका, कोको व्यक्ति थिए भनियो। हामीले पार्टीका साथी, बाहिरका साथी, घरपरिवारसँग कुरा भएको हो भन्यौँ। बयान लिँदा शारीरिक यातना नदिए पनि मानसिक यातना भने हामीले महसुस गर्‍यो। प्रहरीले हामीमाथि फौजदारी अभियोग लगाए पनि, राजनीतिक व्यवहार नदेखाए पनि मानवीय व्यवहार भने प्रस्तुत गरेको थियो। पत्रपत्रिका पढ्न दिएको थियो। बिहानबेलुकी दाल, भात र तरकारी उपलब्ध गराइएको थियो। प्रहरी हिरासतको ५ नं. कोठामा लक्ष्मणजी र मलाई एकैसाथ २३ दिनसम्म सुत्न र बस्न दिएको थियो। एकजना डीएस्पीले हाले बजायमा उपलब्ध नेपाली काङ्ग्रेसका नेता एवम् हवाईजहाज अपहरणकर्ता दुर्गा सुवेदीद्वारा लिखित ' विमान विद्रोह' शीर्षक पुस्तक उपलब्ध गराउनुभएको थियो। क्रान्तिकारीहरू सबैले पढ्नेपनि उक्त पुस्तक पढेर हाम्रो मनोबल उच्च बन्यो। सच्चा क्रान्तिप्रति उत्सर्ग हुन

ओली, प्रचण्ड र बादलले चलाएको प्रशासनले भूट्टा र असत्यको सहारा लिइसकेको छ । यसले नेपाल र नेपालीको कल्पना गर्न सक्दैन । दुईतिहाइ बहुमतको वामपन्थी सरकार छोटो अवधिमा नेपालकै इतिहासमा पहिलोपटक अति आलोच्य र बदनामी भइसकेको छ । ओली सरकार निकम्मा, निरीह र असफल बनिसकेको छ । निम्नने बेलाको बत्ती मनेमै पतन हुने बेलाको यो सरकारको यतिखेरको बलियो अस्त्र भनेको चरम दमन नै हो । जहाँ दमन त्यहाँ विस्फोट, जनक्रान्तिको नियम नै हो ।

सुदर्शनराज पाण्डे

थप प्रेरणा मिलेको मैले महसुस गरौँ ।

पत्रकारिता पेसा एउटा कलम सङ्घर्ष हो। शासक-प्रशासकले देश र जनतामाथि गर्दै आएको ज्यादतीका विरुद्ध सत्य, न्याय, स्वतन्त्रता र समानताका पक्षमा शासकप्रशासकले थोपर्ने कुशासनका विपक्षमा मैले २५ वर्षदिखि निरन्तर कलम चलाउँदै आइरहेको छु। पञ्चायती व्यवस्था, संवैधानिक राजतन्त्र, बहुदलीय प्रजातन्त्र, राजा ज्ञानेन्द्रको प्रत्यक्ष शासन र अहिलेको सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संसदीय व्यवस्थामा कलम सङ्घर्षकै क्रममा जेलमेल, प्रहरी हिरासत, सैनिक हिरासतमा बस्ने मौका पाएँ। यसलाई म राम्रो अवसरकै रूपमा लिन्छु। भूट्टो सरकारको असत्य बाटोका विरुद्ध कलमद्वारा प्रेस स्वतन्त्रता र अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता उपयोग गर्दा सरकारले हतकडी लगाएर थुनामा राख्छ भने त्यसले मलाई फाइदा र शासनसत्तामा रहेका अन्धा मानिसलाई बेफाइदा पुगेकै हुन्छ। जनमुक्ति र राष्ट्रिय मुक्तिका पक्षमा लड्नेको यस संसारमा हार भएको इतिहास छैन। राष्ट्रघाती, जनघाती, दलाल अवसरवादी शासक, प्रशासकले आफूलाई जितिसुकै शक्तिशाली ठानेर ज्यादती गर्दै गएको खण्डमा उसको पतन निश्चित छ। शोषित, उत्पीडित, गरिब, बेरोजगार, श्रमिक जनताको बृहत् हित देशको सर्वोपरि हित र स्वाधीनता पक्षमा हुने कुनै पनि सङ्घर्ष, आन्दोलन, युद्ध र जनक्रान्तिमा मेरो सक्रिय सहयोग हुनेछ। यो मैले गर्दै आएको प्रण हो। प्राण नै गए पनि म आफ्नो आत्मनिर्णयको अधिकार छोड्न सकिदैन। विप्लव नेतृत्वको नेकपाले आँध सरेको 'एकीकृत जनक्रान्तिको कार्यदिशा' र विचार नेपालको आवश्यकता र नेपालीको चाहना हो। यसको विकल्प छैन। समय र परिस्थितिको माग हो। नेकपा एक मात्र वैकल्पिक शक्ति हो। मेरो कलम सङ्घर्ष यसै सेरोफेरोमा अघि बढ्दै जानेछ। हेरक

क्रान्तिकारी, देशभक्त पत्रकारले नेकपाका राम्रा कुरालाई औँल्याउने नीतिअन्तर्गत कमल सङ्घर्ष गर्ने हो भने मात्र नेपाल र नेपालीको सर्वोत्तम हित हुन जानेछ।

हामीलाई थुनामा राखेको २५ औँ दिनमा जिल्ला प्रहरी कार्यालय पर्साको हिरासतबाट जिल्ला अदालत पर्साको २ नं. इजलासमा लगियो। हाम्रातर्फबाट नेपाली काङ्ग्रेसका नेता एवम् वरिष्ठ अधिवक्ता देवेन्द्रलाल नेपाली, कानून व्यवसायी कमलमोहन पोखरेललागायत चारजना वकिलले बहस गर्ने क्रममा हाम्रो पक्ष निर्दोष भएकाले साधारण तारेखमा छाड्ने आदेश होस् भनेका थिए। न्यायाधीशले साधारण तारेखमा हामीलाई छाड्ने आदेश गरेका थियो। वरिष्ठ अधिवक्ता नेपालीले मेरो पक्षका अभियोगी नेकपा समर्थक रहेका र विप्लव नेतृत्वको नेकपालाई सरकारले प्रतिबन्धसमेत नलगाएको अवस्थामा 'जनमार्च मासिक' साथमा लिएर हिँड्दा पक्राउ गर्नु गैरकानुनी हो। प्रहरीले गिरफ्तार गरी २५ दिनसम्म थुनामा राख्दा उहाँहरूको ठूलो क्षति भएकाले दुःख दिनेहरूबाट क्षतिपूर्तिको व्यवस्था गरिनु पर्दछ भन्ने मागदाबी गर्नु भएको थियो। प्रचलित कानूनले समेत नठर्ने प्रमाणबेगरोको भूट्टा मुद्दा लगाई हामीलाई सास्ती दिइयो। मानसिक तनावले गर्दा हाम्रो स्वास्थ्य स्थिति बिग्रिएको छ। पुँजीवादी दलाल सरकारका खराबीहरू निर्लज्ज तरिकाले जनसमक्ष प्रकट भएका छन्। म थुनामा रहेको बेला सहानुभूतिपूर्वक सहयोग गर्नुहुने पार्टीका कमरेडहरू, घरपरिवार, इष्टमित्र, साथीभाइ, पत्रकारकर्मी साथीहरू, मानवअधिकारकर्मी, कानून व्यवसायीलगायत सम्पूर्ण शुभचिन्तक, शुभेच्छुक सबैमा कृतज्ञता ज्ञापन गर्दछु। न्याय, स्वतन्त्रता, समानता र देशभक्तिका पक्षमा हुने सम्पूर्ण क्रान्तिकारी कदमहरूमा अग्रिम मोर्चामा रहने प्रण गर्दछु। कलम समाउने हातमा

नेल लागेको छ। नेल मजस्ता क्रान्तिकारी, सङ्घर्षशील जीवन बिताउन चाहने पत्रकारहरूका लागि गहना साबित भएको छ। मेरो चाहना परिवर्तनका लागि शासन सत्ताका पक्षमा रहेर जनताका लागि कलम चलाउने हो। वैज्ञानिक समाजवादी व्यवस्था स्थापना गर्ने उद्देश्य राखेर सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक विकृतिपूर्ण दलाल पुँजीवादी संसदीय व्यवस्थाविरुद्ध प्रखर ढङ्गले उभिएको नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका प्रवक्ता प्रकाण्डले भनेभैं क्रान्तिकारीहरूका निमित्त जेल एउटा सङ्घर्षको मोर्चा हो। उनीहरू सजिलै यो मोर्चालाई स्वीकार गर्दछन्। उनीहरू क्रान्ति र परिवर्तनका लागि जेल, नेल र यातना स्वीकार गर्न हरपल तमतयार हुन्छन्। जनतामा क्रान्ति र परिवर्तनको सपना बोँड्दै हिँडेका र अहिले मलगायत जेल-हिरासतमा रहेका नेकपाका नेता-कार्यकर्ताले पनि जेल हिरासतलाई सङ्घर्षको मोर्चा मानिरहेको बताउनुभएको छ। नेकपाका समर्थक, नेता, कार्यकर्ता सबैले यो भनाइलाई सहर्ष स्वीकार गर्न सक्नु पर्दछ। भयावह पीडाबाट छुट्ट्याइरहेको नेपालमा क्रान्तिकारी विचार र स्वभाव सबै न्यायप्रैमी, परिवर्तनकामी, देशभक्त नेपालीहरूमा लुकेर बसेको छ। यो अवश्य प्रकट हुन्छ नै। अर्हवादी र अधिनायकवादी चरित्र र वर्तमान सरकारको व्यवहार विनास र पतनको बाटो हो। सबैको जीवनरक्षा र सम्मान महत्वपूर्ण कुरा हो। हामीले हेरेक कुरा अर्ध बढी उन्नत रूपमा निर्माण गर्नुपर्दछ। राष्ट्र निर्माण स्वभिमान र स्वधीनताको रक्षा हाम्रो लक्ष्य हुनुपर्दछ। मेरो पत्रकारिता यात्रा निरन्तर यात्रा अर्धे बाँकी छ। म अथक प्रयासमा छु। मैले देश र जनताका लागि योगदान दिन सकिन्न भने मेरो जीवन तुच्छ हुन्छ। यसको के अर्थ रहन्छ। सर्वोच्च सगरमाथाभैं उन्नत रहोस्। हामी सबैको क्रान्तिकारी नैतिकता र चरित्र मार्क्सवादको पक्षपोषण गर्न नसक्ने

कम्युनिस्ट भनाउँदाहरूको के अर्थ हुन्छ ? सङ्घर्षको सुख नै सर्वोत्तम सुख हो भनेर म्याक्सिम गोर्कीले यसै भनेका होइन्न्।

बादल भनेको गुहमन्त्री हो। गुहमन्त्रीको काम भनेको अपराधीहरूलाई नियन्त्रण गर्नु हो। अपराधीहरूलाई नियन्त्रण गर्ने नाममा नेकपाका नेता प्रवक्ता प्रकाण्डलाई गिरफ्तार गरियो। निश्चित रूपमा जसले कानूनलाई उल्लङ्घन गर्छ जसले विधिलेलाई उल्लङ्घन गर्छ त्यसलाई हामी अपराधी भन्छौँ। चन्दाआतङ्क र राज्यका विरुद्ध ध्वंसनात्मक गतिविधिमार्फत प्रकाण्डको समूह संलग्न भएकाले उनलाई पक्राउ गरिएको हो। उनी वान्टेड व्यक्ति पनि हुन् भनेर कडा रूपमा प्रस्तुत भएका गुहमन्त्री रामबहादुर थापाको यो भनाइले राजनीतिक समस्या समाधान राजनीतिक रूपमा हुन्छ त ? यो भनाइले वार्ताका लागि राजनीतिक वातावरण निर्माण गर्दछ कि मुठभेडको स्थिति निम्त्याउँछ ? अदालतले रिहा गरेको लगत्तै प्रहरीले पटकपटक गिरफ्तार गरेर कानून र सुरक्षाको जुन खिल्ली उडाइरहेको छ, के यसले गुहमन्त्री थापालाई व्यक्तिगत लाभ पुला ? तिम्पो यो संसारका के नै छ र ? जसका लागि तिमी घमण्ड गर्छौ ? मूख आफूलाई पनि जान्दैन, अरूलाई पनि मान्दैन भन्ने भनाई चरितार्थ नपार। सके सपार, नसके नबिगार। नेपालीलाई नेपाल बनाउने जिम्मेवारी टेक्। विदेशीको दलाल बनी विदेशी स्वार्थको रक्षा गरेर नेपाल र नेपालीको जय हुन सक्दैन। आमनेपाली जनताको क्वालिटी अफ लाइफ के हो ? के नेपाली जनताको साथी औँसु नै हो। अधिकार पदसँग आउँछ, पदसँग जान्छ तर प्रभाव चिरस्थायी हुन्छ भन्ने कुरा गुहमन्त्री थापाले बुझ्न जरूरी छ। एक थोपा मसीले भयानक विचारको प्रतिनिधित्व गर्दछ भनेभैं विप्लवको इमानदारीपूर्ण राजनीतिक योगदानले यतिखेर लगभग ध्वस्त हुन लागेको नेपालको सही प्रतिनिधित्व गरिरहेको छ। ओली, प्रचण्ड र बादलले चलाएको प्रशासनले भूट्टा र असत्यको सहारा लिइसकेको छ। यसले नेपाल र नेपालीको कल्पना गर्न सक्दैन। दुईतिहाइ बहुमतको वामपन्थी सरकार छोटो अवधिमा नेपालकै इतिहासमा पहिलोपटक अति आलोच्य र बदनामी भइसकेको छ। ओली सरकार निकम्मा, निरीह र असफल बनिसकेको छ। निम्ने बेलाको बत्ती भनेभैं पतन हुने बेलाको यो सरकारको यतिखेरको बलियो अस्त्र भनेको चरम दमन नै हो। जहाँ दमन त्यहाँ विस्फोट। जनक्रान्तिको नियम नै हो। सङ्घीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र ओली सरकारका लागि काउन्सो र आम नेपालीका लागि राष्ट्रिय बोध साबित भइसकेको छ। दमन, भूट्टा र असत्यको सहारा लिएको यो सरकारबाट सबै नेपाली जनताले सास्ती नै पाइरहेका छन्। ओली सरकारको भूट्टा र दमन अब धेरै दिन टिक्न सक्दैन।

राज्यसत्ता प्राप्तिका लागि जनताले हतियार उठाइरहनुपर्छ

बरबर राव
भारतीय वरिष्ठ संस्कृतिकर्मी

(आदिवासी जनताको पुर्खैदेखिको थातथलोबाट उनीहरूलाई विस्थापित गरेर बहुराष्ट्रिय कम्पनीलाई मुलुकमा भित्र्याउने र प्राकृतिक स्रोतसाधनको दोहन गर्न दिने भारतीय शासक वर्गको जनघाती-राष्ट्रघाती कार्यको भारतीय उत्पीडित जनता तथा प्रगतिशील सङ्घसंस्थाहरूले बर्खास्ति विरोध गर्दै आएका छन् । परन्तु, जनताको आवाजलाई विकासविरोधीहरूको काम, नक्सलीहरूको उक्साहट भनेर भारतीय प्रतिक्रियावादले जनआवाजलाई गोलीले दबाउँदै आएको छ । बहुराष्ट्रिय कम्पनीका पक्षमा उभिएर सरकारले सन् २००६ मा नन्दीग्राममा गरेको नरसंहारजस्तै यसपल्ट पनि तमिलनाडुस्थित स्टेलाइट तामा कम्पनी, ब्रिटिस बहुराष्ट्रिय कम्पनी 'वेदान्त ग्रुप' का पक्षमा उभिएर शान्तिपूर्ण किसिमले प्रदर्शन गरेका जनतामाथि निर्मम किसिमले गोली ठोकेर मे २२ र २३ का दिन १३ जनाको हत्या गर्‍यो । 'दुधकुडी हत्याप्रकरण' नामले कुख्यात यो घटना अहिले विश्वव्यापी रूपमै चासो र टिप्पणीको विषय बनेको छ । यस सन्दर्भलाई लिएर पत्रकार स्वाती सेन गुताले 'बङ्गाल दुडे' का लागि क्रान्तिकारी कवि, समीक्षक तथा माओवादी विचारक बरबर रावसित गरेको कुराकानीको अनुवाद जनमेलबाट साभार गरी यहाँ प्रस्तुत गरिएको छ- सम्पादक)

» **स्टेलाइटविरोधी प्रदर्शनकारीमाथि दुधकुडीमा एकजना पुलिसले खुलेआम किसिमले निसाना लगाइरहेको फोटो सबैले देखेका छौं । तपाईंको विचारमा शान्तिसुरक्षासित सम्बद्ध समस्या समाधानका लागि अन्य उपाय हुँदाहुँदै पनि पुलिसले निर्दोष जनतामाथि त्यसरी गोली चलाएको होला ?**

त्यति मात्र होइन, प्रहरी अधिकृतले कम्तीमा पनि खास एकजनाको हत्या गर्न आदेश दिएको कुराको आवाज अवश्य पनि सुनेको हुनुपर्छ र गोली लागेर ढलेको मान्छे मेरोको छैन, मेरोको बहाना गरेको मात्रै छ भनेर एकजना पुलिसले ढलेको मान्छेलाई घिसाउँदै गरेको फोटो पनि देखेको हुनुपर्छ । ऊ कुनै मेरोको पशुलाई घिसारेभै मृत मान्छेको शरीरलाई घिसारिरहेको थियो । वास्तवमा उसलाई घाँटीमै गोली ठोकिएको थियो र तुरुन्तै उसको मृत्यु भएको थियो । यस किसिमको हत्या धारा १४४ को बर्खिलाप छ । यो ढोका बन्द गरेर जलियावागमा आँखा चिम्लेर जथाभावी गोली चलाएको घटनाजस्तै हो । यो सुनियोजित किसिमले गरिएको नरसंहार हो ।

» **के यो घटनाले प्रदर्शनकारीहरूमाथि भएका अन्य घटनालाई ताजा गराउँछ ?**

प्रहरीद्वारा दुधकुडीमा गरिएको गोलीकाण्डले मलाई नन्दीग्राममा मार्च १४ (मार्क्स स्मृति दिवस) जसमा १४ जनाको हत्या गरिएको थियो र सन् २००६ मा कलिङ्गनगरमा भएको ११ जनाको हत्याको घटनाको सम्झना गराउँछ ।

दुधकुडी (टुटिकोरिन) मा मृत शरीरलाई घिसारेको

दृश्यले मलाई मुम्बईको घाटकोपारको रम्बानी नगरमा सन् १९९७ मा ११ जना दलितहरूको हत्या गरिएको गोलीकाण्डको सम्झना गराउँछ । त्यतिबेरे मेरोका जनावरको सिनोलाई घिसारेभै उनीहरूको मृत शरीरलाई घिसाउँदै लगेर पुलिसको गाडीमा फ्यालिएको थियो ।

नन्दीग्राममा इन्डोनेसियाको कम्पनी सलिम ग्रुप थियो, कलिङ्गनगरमा टाटासम्बद्ध घटना थियो । अहिले यो घटना सबैभन्दा कुख्यात एमएनसी जुनचाँहँ 'नियामगिरी' नामले कुख्यात 'वेदान्त' सित जोडिएर भएको छ । माओवादीहरूको निम्तोलाई स्वीकारेर दण्डकारण्यमा अरुन्धती राय जानुभएको बेला उहाँले बस्तर प्रवेश गर्ने ढोकामै 'वेदान्त क्यान्सर हस्पिटल' देख्दा पक्कै पनि डीके (दण्डकारण्य) मा व्यापक मात्रमा खनिज उत्खनन कार्य भइरहेको छ भनेर अडकल काट्नु स्वाभाविक थियो । ठूला बहुराष्ट्रिय कम्पनीहरूका विशेष हित रक्षाकै लागि आदिवासी, माफ्नीहरू, महिला, दलितहरू र अल्पसंख्यक जनताको आम नरसंहार गर्ने गरिन्छ ।

» **उत्पीडित जनताका आवाजहरू बन्द गर्न अँगालिने यस किसिमका पार्श्विक आक्रमणले नै राज्यका विरुद्ध बन्दुक उठाउन आम जनतालाई बाध्य गराएको हो त ?**

सरकारले, सत्ताधारी वर्गले, माथिल्लो जात र धार्मिक बहुसंख्यकले उत्पीडित जनताको अधिकारमाथि आक्रमण गरेपछि जनता विरोधमा अगाडि आउँछन् नै । करिब सय वर्षअघि सत्याग्रह, असहयोग आन्दोलन 'ससानालोहान्ना' अप्रजातान्त्रिक विधिविधानका विरुद्ध गान्धीवादी विरोधको स्वरूपमा अगाडि आएको थियो । नवल विद्रोह, चोराचोरी आदि आन्दोलनका दिनदेखि नै श्रमजीवीहरूले हडताल, धर्ना, जुलुस, घेराउ आन्दोलनका रूपमा विरोधमा आन्दोलन गर्दै आएका छन् । १०० वर्ष अघिदेखि स्वतन्त्रताका लागि गदर पार्टीको गठन भएदेखि नै उपनिवेशवाद, साम्राज्यवादका विरुद्ध बन्दुक उठाउनु भारतीय राजनीतिक परम्परा रहिआएको छ । भागवत् गीतामा पनि कृष्णले हिंसाको शिक्षा दिएका हुन्, सिख 'कुवालम' मा पनि आत्मरक्षाका लागि पाँचवटा हतियारको चर्चा गरिएको छ ।

त्यसैले भारतीय अथवा हिन्दु संस्कृतिलाई लिएर अहिंसाको कुरा गर्नु बकबास मात्रै हो । धर्मका नाममा हिन्दुत्व वंशाणुगत जातजातिगत व्यवस्था र हिंसाका विश्वास गर्छ । जनता सिकार, कृषि उत्पादन, आत्मसुरक्षा (धनुषकाँठ, तीर, तरबार, हँसिया- खुर्पा) जस्ता हतियारहरू प्रयोग गर्ने गर्छन् । १८५७ को पहिलो भारतीय स्वतन्त्रता सङ्ग्राम ब्रिटिस सिपाहीभित्रकै भारतीय सिपाही विद्रोह थियो ।

वर्गसङ्घर्ष कार्ल मार्क्स र एङ्गल्सको दिमागबाट अचानक जन्मेको कुरा होइन, यो उहाँहरूले गरेको वर्गसमाजको आरम्भदेखिको समग्र मानव समाजको इतिहासको ऐतिहासिक र भौतिकवादी दृष्टवादी

अध्ययनको उपज थियो । उत्पीडित जनताका लागि सशस्त्र सङ्घर्ष अनिवार्य छ ।

आमजनताले उत्पीडनविरुद्ध स्वस्फूर्त रूपमा उठाउने हतियारभन्दा अर्धसामन्ती र अर्धऔपनिवेशिक दलाल व्यवस्थालाई फ्याल्न योजनाबद्ध किसिमले गरिने सशस्त्र सङ्घर्ष पूर्ण रूपमा भिन्न छ ।

१९४६-५१ त्यतिबेरेको हैदराबादमा ३००० गाउँका सुकुमबासी कृषि मजदुरहरूले १० लाख एकड भूमि आफ्नो अधीनमा लिएका थिए । बञ्जालको १९६७ को नक्सलबाडी किसान आन्दोलनले नयाँ जनवादी क्रान्तिकारी बाटो निर्माण गरेको थियो जुन थुप्रै बाधा र व्यवधान, आरोहअवरोहका बीच पनि ५० वर्षदेखि निरन्तरतामा छ र पूर्वी र मध्यभारत, दण्डकारण्य, बिहार, झारखण्ड, ओडिसा, आन्ध्र- ओडिसा बोर्डर र पश्चिमी घाटहरूमा निरन्तर अघि बढिरहेको छ र यो विश्वको सबैभन्दा लामो सशस्त्र सङ्घर्ष पनि हुनसक्छ ।

» **हतियारको प्रयोगका विरुद्ध हतियारको प्रयोगले समस्या समाधान हुन्छ भन्ने लाग्छ तपाईंलाई ? राज्यले गर्ने हत्या-हिंसालाई रोकथाम गर्न अहिंसात्मक उपायहरू छैनन् ? स्टेलाइट विरोध प्रदर्शनका सन्दर्भमा यस्तो प्रश्न सोध्नु अन्याय नै हुन्छ तपानि मैले आमरूपमा यो प्रश्न सोधेकी हुँ ।**

प्रतिकारमा सामान्य जनताले व्यक्तिगत अथवा दुधकुडीको जस्तो समूहबद्ध भएर हतियार उठाउन सक्छन् । परन्तु भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी) अन्तर्गतको सशस्त्र क्रान्ति नक्सलवाडीले अघि बढाएको बाटो नयाँ जनवादी क्रान्तिका लागि हो जुनचाँहँ दण्डकारण्यमा 'जनता सरकार', सारन्दा अथवा झारखण्ड आन्ध्र-ओडिसा बोर्डर स्पेसियल गुरिल्ला जोनमा प्रादेशिक क्रान्तिकारी काउन्सिलका रूपमा क्रियाशील छ । तेलङ्गानाको जङ्गलमहल पश्चिमघाट त्रयजङ्गसन्तान पनि १९९६-१९९९ यस्ता प्रयासहरू भएका थिए ।

दण्डकारण्यको विशाल भूभाग विशेष गरेर दक्षिण बस्तर जहाँ आदिवासी, दलितहरू र उत्पीडित वर्ग र जातहरूले सामन्तहरूको जमिन कब्जा गरेर तलसम्म नै विकासका वैकल्पिक कार्यक्रमहरू लगेर 'जनता सरकार' अन्तर्गत आफ्नै आफ्नो सत्ता चलाएका छन् । जनमुक्ति छापामार सेना (पीएलजीए) समेतको सहभागितामा उनीहरूले बृहत् संयुक्त मोर्चा निर्माण गरेका छन् र उनीहरूको आफ्नै जनमिलिसिया पनि छ ।

सलवा जुडम (२००४(२००९), ग्लिन हन्ट (२००९ देखि) र २०१४ देखि आरम्भ गरिएको 'अल आउट वार' पछि मोदी राजनाथ-रमनसिंह सरकारले 'समाधान' योजना अघि सारेर २०२२ सम्ममा माओवादी आन्दोलनलाई समाप्त पार्ने दाबी गरेको छ ।

राज्य संयन्त्रको सहयोगमा कर्पोरेट कम्पनीहरूको पुँजी गाउँमा प्रवेश गराएर गाउँलेलाई विस्थापित गर्न थालेका कारण जनता प्रतिरोधमा उत्रिएपछि

मुठभेडका नाममा गाउँका गाउँ आगो लगाएर, आम बलात्कारका घटनाहरू गराएर, आदिवासीहरूको हत्या गरेर आदिवासीहरूलाई विस्थापन गर्ने तथा चुपचाप बस्न बाध्य पार्ने काम गरिएको छ । भ्रष्ट र अनैतिक माध्यमहरूले यसलाई आदिवासी क्षेत्रमा माओवादीहरूले विकासको काम गर्न दिएनन् भनेर गलत प्रचार गरिरहेका छन् ।

नन्दीग्राममा सलिम समूह, सिङ्गुरमा टाटा, जङ्गलमहलमा जिन्दलका कारण हिंसाका घटनाहरू भएका छन्- तपाईं मान्दोस्-नमान्दोस्, माओवादी नै हुनु जसले आदिवासी जनताका ५००० एकड जमिन विनास गर्नबाट रोक्न सफल भएका थिए ।

त्यसैले जनताले हतियार उठाउने कार्य राज्यहिंसाको विरोध र प्रतिरोधका लागि मात्र नभएर राज्यसत्ता प्राप्तिका लागि पनि हो । नक्सलवाडीले ५० वर्षअघि नै संसदीय बाटो परित्याग गर्न पथप्रदर्शन गरिसकेको छ ।

» **के राज्य भन्नुभन्नु धेरै असहिष्णु बन्दै गएको हो ?**

मार्क्सवादी बुभाइमा राज्यसत्ता जहिले पनि सत्ताधारी वर्गको उत्पीडनको हतियार हो । वास्तवमा १९९० पछि रूस र पूर्वयुरोपमा रातो भन्डा ढलेपछि र एकध्रुवीय साम्राज्यवादको एकछत्र चलेपछि राज्य कल्याणकारी राज्यका रूपमा रहेन भनेर खुला रूपमा देखिएको छ । रोटी, कपडा, घर, शिक्षा, स्वास्थ्य, पिउने पानी राज्यका जिम्मेवारीभित्र पर्दैनन् । यसको साटो हरेक मुलुक विश्वबैङ्कप्रति मात्रै उत्तरदायी हुने गरेको छ ।

विश्व बैङ्कले दिएको विकासको कार्यक्रम भनेको भूमण्डलीकरण, निजीकरण र उदारीकरण हो- कर्पोरेटीकरणको स्वार्थमा आधारित विकास । राज्यले मध्यस्थकर्ता र एजेन्टको भूमिका मात्र निर्वाह गर्ने गर्छ ।

राज्य भन्नुभन्नु असहिष्णु बनिरहेको देखिन्छ । गाडिचरोलीमा केही दिनअघि मात्रै भएको ४२ नागरिकको आम हत्या लिलोड्सको विशेष स्वार्थसित गाँसिएको छ र दुधकुडीमा भएको गोलीकाण्डलाई पनि दलित, मुसलमानमाथि गर्दै आएको आक्रमणको निरन्तरताको आलोकमा हेरिनुपर्छ ।

» **विरोधका कार्यक्रमहरू हुन्छन् तर कर्पोरेट लगानी र अथाह राज्यशक्तिले विरोधको स्वरलाई दबाउने गर्छ । आजका युवाहरूलाई नक्सलवादका लागि उत्प्रेरित गर्ने काम गारो हुन थालेको हो ? तपाईंको प्रश्न नै मेरो उत्तर हो । कुनै पनि प्रकारको दमन र सुधारले समस्या हल गर्नेछैन । तथाकथित 'विकास नीति' नै असली समस्या हो र यो नै उत्पीडित जनतालाई विस्थापित गर्ने र चुप लाम बाध्य पार्ने विनाशकारी नीतिको चु्रो हो । यस धरतीका 'अभागा' युवाहरूको ऐक्यबद्धताले अन्ततः नक्सलवादलाई चयन गर्नुपर्ने उपाय मात्र छ ।**

» **थुप्रै नक्सलहरूले आत्मसमर्पण गरिरहेका छन्, उनीहरू जागिर र शान्तिपूर्ण जीवनमा खुसी**

छन् । नक्सलवाद विकासको मुद्दा हो र आफूहरू यसैलाई अगाडि राखेर चलिरहेको केन्द्र र राज्य सरकारले भन्ने गरेका छन् । उनीहरूले समस्यालाई सम्बोधन गर्न सक्छन् भन्ने लाग्छ तपाईंलाई ?

यसरी आत्मसमर्पण गर्नेहरूमध्ये कोही आफ्नो सामान्य जीवनमा खुसी पनि हुन सक्छन् तर तपाईंलाई थाहा छ, आत्मसमर्पण गरेर जसले पश्चिम बञ्जालको मुख्यमन्त्री ममता बेनर्जीको उपस्थितिमा बिहा गरेकी त्यो महिला किसानजीको पक्राउ र हत्याको कारक पनि हुन सक्छे । नधिमको जस्तो थुप्रै उदाहरणहरू यहाँ हामीसित छन् । जम्मु-काश्मिर, पूर्वोत्तर राज्यहरू, झारखण्ड, ओडिसा आदि ठाउँका घटनाहरू पनि यस्तै हुन् । राज्य कसैलाई पनि शान्तिपूर्ण किसिमले बाँच्न दिँदैन ।

» **मुलुकभरि नै वाम पार्टीहरू कमजोर भएका छन्, भारतीय जनता पार्टी भन्नु शक्तिशाली भइरहेको छ, विश्वभरि नै दक्षिणपन्थको उदय भएको छ, पहिचानको राजनीतिले जताततै राजनीतिक गति र दिशालाई फेरबदल गरिरहेको छ । यस किसिमको परिस्थितिमा 'जनआन्दोलन' ले गति लेला, वामपन्थी विचारधाराका साथै माओवादीका कुरा सुनिएला अथवा पृथक स्थिति निर्माण होला भनेर तपाईं कसरी सोच्न सक्नुहुन्छ ?**

तथाकथित वाम पार्टीहरूले वर्गसङ्घर्ष परित्याग गरिसके । उत्पादन र वर्गसङ्घर्षमा सहभागी हुने वर्गहरू उनीहरूका लागि मतदाता मात्र देखिन्छन् । निर्वाचनमा चुनिए भने पनि उनीहरूले पनि हामीले बञ्जाल र केरलमा देखेजस्तै विकासका कार्यक्रमहरू लागू गर्ने हुन् । पृथक् किसिमले केही गर्ने हो भने तपाईंले जनवादी र क्रान्तिकारी कार्यक्रममा आधारित सामन्तवाद तथा साम्राज्यवादविरोधी सङ्घर्षको बाटोमा अडिग भएर लामुपर्छ ।

» **भारतीय कम्युनिस्ट पार्टी (माओवादी) संसदीय प्रजातन्त्रमा सहभागी होला ? जनताका लागि के यो बढी 'स्वीकारयोग्य' मोडेल हुनसक्छ ? (यहाँ मेरो भनाइ, उत्पीडितका लागि मात्र नभई तिनीहरूसित पनि हो जो सिद्धान्ततः स्वीकार गरे पनि राज्यका विरुद्ध सशस्त्र सङ्घर्षका पक्षमा जान चाहँदैनन्)**

मलाई यस्तो लाग्दैन । भाकपा (माओवादी) तथाकथित संसदीय प्रजातन्त्रमा सहभागी हुन्छ भने यो नयाँ जनवादी क्रान्तिको उद्देश्य प्राप्तिका लागि सशस्त्र सङ्घर्षसहित वर्गसङ्घर्षको नेतृत्व गरिरहेको क्रान्तिकारी पार्टीका रूपमा रहँदैन । आजको भाकपा (माओवादी) को जिम्मेवारी भनेको साम्राज्यवाद, फासिवाद र ब्राह्मणवादी हिन्दुत्व फासिवादका विरुद्ध, दुईवटा मोर्चा, साम्राज्यवादविरोधी र सामन्तवादविरोधी व्यापक जनतान्त्रिक मोर्चा निर्माण गरेर दीर्घकालीन सशस्त्र क्रान्तिलाई अघि बढाउनु हो ।

सीजीका मजदुर र मालिक मिले

■ रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

बर्दिया जिल्लाको उदीयमान नगर बाँसगढीस्थित सीजी फुड इन्टरप्राइजेज प्रा. लि.मा कार्यरत मजदुर र कारखाना व्यवस्थापन पक्षका बीचमा लामो समयदेखिको तनाव, द्वन्द्व र हडताल आपसी सहमतिमा टुङ्गिएको छ । असोज ६ गते शनिबार मौखिक सहमतिपछि आन्दोलनरत मजदुरहरू काममा फर्किएका छन् ।

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी निकट अखिल नेपाल क्रान्तिकारी ट्रेड युनियन महासङ्घअन्तर्गत रहेको पेसागत सङ्गठन अखिल नेपाल क्रान्तिकारी औद्योगिक मजदुर सङ्घ बर्दियाका अध्यक्ष रमेश विकले दिएको जानकारीअनुसार विनोद चौधरीको बाँसगढीस्थित उक्त उद्योगको व्यवस्थापन र मजदुर नेता रमेश विश्वकर्माबीच

सहमतिले मजदुरले १२ घन्टा श्रम गरेको ठाउँमा अहिले ८ घन्टा श्रम गर्नुपर्ने, एक महिना कार्यविधि पूरा गरेकालाई स्थायी गर्नुपर्ने, सरकारद्वारा व्यवस्था गरिएका सबै बिदा र सुविधा मजदुरले पनि पाउनुपर्ने, सञ्चयकोषको व्यवस्था हुनुपर्ने, दुर्घटना बिमा १० लाख हुनुपर्ने, अतिरिक्त श्रम स्वेचिच्छक हुनुपर्ने, पारिश्रमिक दोब्बर हुनुपर्ने, मई दिवसमा दिने गरिएको सरकारी बिदा लागू गर्नुपर्नेलगायत सहमति भएको छ ।

मजदुर र उद्योगको व्यवस्थापनसँग सहमतिलाई लिखित गर्ने सहमति पनि भएको उनले बताएका छन् । अखिल नेपाल क्रान्तिकारी औद्योगिक मजदुर सङ्घ बर्दियाले मजदुरको अधिकारको माग राख्दै आन्दोलन गर्दै आएको थियो ।

शुभकामना

आउँदै गरेको वडा दशैं, शुभ दिपावली तथा छठ पर्व २०७५ सालको अवसरमा सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरूमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु एवं कार्यसफलताको

हार्दिक शुभकामना व्यक्त गर्दछौं ।

प्रो. याम बहादुर कुँवर

वालिड फूलबारी गेष्ट हाउस

मित्रनगर, नयाँ बसर्पा, काठमाडौं

अक्टोबर क्रान्तिले नेपाली कला-साहित्यमा पारेको प्रभाव

चैतन्य

पन्थो। साँचो भन्ने हो भने नेपाली साहित्य बुर्जुवा यथार्थवाद, आलोचनात्मक यथार्थवाद र समाजवादी यथार्थवादबाट भन्डै एकैचोटि प्रभावित हुन पुगेको पाइन्छ।

७. नेपालमा कम्युनिस्ट पार्टीको स्थापनापछि साहित्यका क्षेत्रमा अक्टोबर क्रान्तिको प्रभावका रूपमा समाजवादी यथार्थवाद जसरी विकसित बन्दै गयो त्यसको ऐतिहासिक प्रक्रियालाई मूलतः यसरी प्रस्तुत गर्न सकिन्छ :

(क) पहिलो अवधि : यो सामान्यतः २००७ सालको आसपासदेखि २०१७ सालको आसपाससम्मको अवधि हो। यस अवधिमा २००८ मा श्यामप्रसाद शर्माको पहलमा प्रकाशित 'सेवा' साप्ताहिक पत्रिका, २००९ मा कृष्णचन्द्रसिंह प्रधानद्वारा रचित 'भञ्ज्याङ्गि' कवितासङ्ग्रह तथा त्यसको भूमिका, २००९ सालकै प्रगतिशील लेखक सङ्घको स्थापना एवम् त्यसैद्वारा २०१० सालमा 'प्रगति' मासिक पत्रिकाको प्रकाशनजस्ता उल्लेखनीय कार्य भए। यसैबीचमा मार्क्सवाद र समाजवादी यथार्थवादको आलोकमा प्रगतिवादी धारामा कविता, कथा, निबन्ध तथा समालोचनाका क्षेत्रमा एउटा नयाँ लहर आयो। साहित्यिक फाँटमा आएको उक्त लहरलाई २०१७ सालको फौजीकाण्ड तथा त्यसै प्रक्रियामा कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पैदा भएको दक्षिणपन्थी विचलनले केही अवरुद्ध बनाइदियो।

(ख) दोस्रो अवधि : यो अवधि मूलतः २०१७ को आसपास हुँदै २०४६ सालसम्म निरङ्कुश पञ्चायती शासनकालको अवधि हो। अन्तर्राष्ट्रिय कम्युनिस्ट आन्दोलनमा पैदा हुँदै आएको विवाद माओ विचारधारा तथा सर्वहारा सांस्कृतिक क्रान्तिको प्रभाव, नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा विकसित ध्रुवीकरण तथा एकीकरणको प्रक्रियाका बीचबाट यो अवधि विकसित भयो। निरङ्कुश पञ्चायती कालको मन्दीलाई चिर्ने काममा स्वदेश र भारतमा अध्ययनरत विद्यार्थीद्वारा प्रकाशित विभिन्न साहित्यिक सङ्कलन, पुष्पलालको नेतृत्वमा भएको तेस्रो राष्ट्रिय सम्मेलन तथा नयाँ जनवादी संस्कृतिसम्बन्धी अवधारणा, राष्ट्रिय स्वाधीनताका पक्षमा भएका आन्दोलन, भाषा विद्रोह, नेकपाको चौथो महाधिवेशन तथा त्यसका साहित्यिक तथा सांस्कृतिक गतिविधि हुँदै २०३६/०३७ को जनआन्दोलनसम्म पुग्दा साहित्यिक तथा सांस्कृतिक आन्दोलनले नयाँ गति लियो। यसै क्रममा प्रलेस पुनर्गठित भयो। यो सिङ्गो अवधिमा साहित्यको फाँटमा फेरि अर्को लहर पैदा भयो। यस अवधिमा कविता, कथा र निबन्धका साथै उपन्यासका क्षेत्रमा पनि कैयौँ कृति रचिए। समालोचना र सौन्दर्यचिन्तनका क्षेत्रमा पनि थप प्रगति भयो।

(ग) तेस्रो अवधि : यो अवधि निरङ्कुश पञ्चायती शासनको अन्त्य तथा बहुदलीय शासनको पुनर्स्थापनाबाट सुरु भई महान् जनयुद्ध हुँदै संविधानसभामा सम्मको अवधि हो। दोस्रो अवधिमा विकसित भएको साहित्यिक आन्दोलनको लहरबाट यसले अभ्रै नयाँ उचाइ प्रदान गर्‍यो। यस अवधिको मूल पक्ष जनयुद्धद्वारा उद्घाटित नयाँ यथार्थको नयाँ रापताप र अभिरेखाङ्कन हो। यस अवधिमा ६० को दशकसम्म आउँदा कविता, कथा, निबन्ध, जनयुद्धका अनुभूति संस्मरण, उपन्यास, समालोचना र सौन्दर्यचिन्तनको फाँटमा नयाँ लहर आयो। यस अवधिमा साहित्यका विभिन्न विधामा प्रगतिवादी धारा थप समृद्ध र विकसित बन्न गयो। यसलाई नेपालमा अक्टोबर क्रान्तिले पारेको प्रभावको एक उत्कर्षको अवधिमा रूपमा लिन सकिन्छ।

(घ) चौथो अवधि : संविधानसभाद्वारा लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको संविधानको निर्माण हुनु, पुरानै राज्यसत्ता कायम रहनु र संसदीय व्यवस्थाको पुनर्स्थापना गरिनु यस अवधिको थालनीका राजनीतिक कार्य हुन्। यस अवधिको थालनीसितै प्रगतिवादी साहित्यिक आन्दोलनमा केही गतिरोध, फेरबदल र मन्दी सुरु भएको छ। जनयुद्धले खाएको गम्भीर धक्का, मूल नेतृत्वले गरेको विश्वासघात तथा किता परिवर्तन, क्रान्तिकारी पक्षको कमजोर आत्मगत अवस्था आदि जटिलतालाई चिर्दै आन्दोलन पुनः नयाँ ढङ्गले सङ्गठित बन्दै जान थालेको छ।

८. अक्टोबर क्रान्तिले नेपाली साहित्यमा जुन प्रभाव पारेको छ त्यसलाई समग्रमा मार्क्सवादको पथप्रदर्शनमा आधारित समाजवादी यथार्थवादका रूपमा अभिव्यक्त गर्न सकिन्छ। मार्क्सवाद र समाजवादी यथार्थवाद दुवै गतिशील छन्। सामाजिक जीवनमा आउने परिवर्तन र विकासको प्रक्रियासितै यी पनि विकसित हुँदै जान्छन्। यसरी हेर्दा अक्टोबर क्रान्तिले नेपाली साहित्यमा पारेको प्रभाव भनेको समाजवादी यथार्थवादको प्रादुर्भाव र विकास नै हो। यसप्रकारको समाजवादी यथार्थवादको

मूल्यमान्यतालाई छोटकरीमा बुँदागत रूपमा यसरी प्रस्तुत गर्न सकिन्छ :

(१) सैद्धान्तिक पथप्रदर्शन
समाजवादी यथार्थवाद मार्क्सवादी सिद्धान्त, विश्वदृष्टिकोण, इतिहासदृष्टि र सौन्दर्यचिन्तनद्वारा पथप्रदर्शित हुँदै आएको छ। मार्क्सवादको विकाससितै त्यो पथप्रदर्शन मार्क्सवाद-लेनिनवाद-माओवादद्वारा भएको छ। जसरी मार्क्सवादी दर्शनले दुनियाँ बुझ्ने मात्र होइन, मुख्यतः बदल्ने कुरामा जोड दिन्छ, त्यसरी नै समाजवादी यथार्थवादले मार्क्सवादको पथप्रदर्शनमा चित्रण मात्र होइन दिशानिर्देशमा जोड दिन्छ। नेपाली प्रगतिवादी साहित्यले यस मान्यतालाई अङ्गीकार गरेको छ।

(२) प्रवृत्तिमूलकता/प्रतिबद्धता
मार्क्सवादी सौन्दर्यचिन्तन र समाजवादी यथार्थवादका अनुसार साहित्य प्रवृत्तिमूलक हुने गर्दछ। यही प्रवृत्तिमूलकता प्रतिबद्धतामा अभिव्यक्त तथा विकसित हुन्छ। यसप्रकारको प्रवृत्तिमूलकता/प्रतिबद्धता मजदुर वर्ग तथा उत्पीडित जनसमुदायका विचार, मत, हक, हित, उद्देश्य तथा आदर्शसित जोडिएका हुन्छन्। ती सिद्धान्त, आस्था, निष्ठा, आन्दोलन, सङ्गठन आदिमा अभिव्यक्त हुने गर्दछन्। प्रतिबद्धतासित स्वतन्त्रता पनि जोडिएको छ। नेपाली प्रगतिवादी साहित्यमा विभिन्न रूपमा प्रतिबद्धता र स्वतन्त्रताको मान्यतालाई अँगाल्ने काम हुँदै आएको छ।

(३) यथार्थको कलात्मक प्रतिबिम्बन
समाजवादी यथार्थवादले सामाजिक जीवनको गतिशील, सजीव र नवीन यथार्थमा आधारित समाजमा विद्यमान वर्गसङ्घर्ष र अन्तरविरोधका विविध पक्षलाई कलात्मक रूपमा प्रतिबिम्बन गर्ने कुराको माग गर्दछ। यथार्थको कलात्मक प्रतिबिम्बन दर्शनको संज्ञान सिद्धान्तसित जोडिएको छ। नेपाली प्रगतिवादी साहित्यमा यो चित्रण र दिशानिर्देशको द्वन्द्वत्मक एकत्वमा आधारित रहिआएको छ।

(४) प्रारूपीकरण
साहित्यका क्षेत्रमा समाजवादी यथार्थवादले प्रारूपीकरणको मान्यतालाई अँगाल्दै आएको छ। यो स्वैरकल्पना, फोटोकपी र औसत चयनका विरुद्ध परिलक्षित छ। यसमा नयाँ यथार्थ प्रस्तुत गर्दा जीवनशील र मरणशील पक्षको द्वन्द्वमाथि ध्यान दिँदै प्रतिनिधिमूलक विचार, भाव, पात्र, परिवेश र आदर्शको छनोट गरिन्छ। नेपाली प्रगतिवादी साहित्यले यस मान्यतालाई अवलम्बन गर्ने प्रयास गर्दै आएको छ।

(५) मूल्य चेतना
साहित्यमा मूल्य चेतना सामान्यतः सत्य र असत्य, शिव र अशिव तथा सुन्दर र कुरूपको द्वन्द्वत्मक सम्बन्धमा अभिव्यक्त हुन्छ। नेपाली प्रगतिवादी साहित्यमा यसप्रकारको मूल्यचेतनामाथि ध्यान दिँदै आउने काम भएको छ।

(६) अन्तरवस्तु र रूपको एकता
समाजवादी यथार्थवादले साहित्यको मूल्याङ्कनको मापदण्डका रूपमा अन्तर्वस्तु र रूपका बीचको द्वन्द्वत्मक एकरूपताको माग गर्दछ। यसमा अन्तर्वस्तुलाई प्रधानता दिइन्छ। अन्तर्वस्तु र रूपको सही संयोजनको काम लेखकीय शिल्पचेतनामा भर पर्दछ। नेपाली प्रगतिवादीले यसबारे आवश्यक ध्यान दिँदै आएको पाइन्छ।

समाजवादी यथार्थवादले सामन्ती अभिजात्यवाद, बुर्जुवा आधुनिकतावाद र उत्तरआधुनिकतावादको विरोध गर्दछ। साथै समाजवादी यथार्थवाद प्रगतिशील धाराका रूपमा कायमै रहेका स्वस्फूर्त यथार्थवाद, बुर्जुवा यथार्थवाद र आलोचनात्मक यथार्थवादसित मैत्रीपूर्ण सम्बन्ध राख्छ। परन्तु त्यो तीभन्दा गुणात्मक रूपमा भिन्न छ।

९. अक्टोबर क्रान्तिले नेपाली साहित्यमा जुन प्रभाव पार्‍यो त्यसको सारांश तथा निष्कर्षलाई बुँदागत रूपमा यसरी प्रस्तुत गर्न सकिन्छ :

(क) नेपाली साहित्यमा अक्टोबर क्रान्तिको औपचारिक प्रभाव नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीको स्थापनापछि नै पर्न गएको हो। त्यसको ठोस अभिव्यक्ति मार्क्सवादी सौन्दर्यचिन्तन र समाजवादी यथार्थवादलाई आधार मानेर रचिएका कृति र समीक्षाका सन्दर्भमा भएको देखिन्छ।

(ख) हामीले अक्टोबर क्रान्तिको प्रभावलाई एउटा गुणात्मक र युगान्तकारी प्रभावका रूपमा लिन पर्दछ र त्यसलाई तात्कालिक कालखण्डमा सीमित गर्नु हुँदैन। मार्क्सवादी-लेनिनवादी-माओवादी सौन्दर्यचिन्तनको विकसित प्रभावसितै नेपाली साहित्यमा समाजवादी यथार्थवाद पनि विकसित हुँदै गएको छ। यसलाई यहाँ पहिलो, दोस्रो, तेस्रो र चौथो अवधिमा रूपमा उल्लेख गरिएको छ।

(ग) नेपाली साहित्यमा आन्दोलनका धाराका

रूपमा प्रगतिशील, प्रगतिवादीजस्ता पदावली प्रयोग हुँदै आएका छन्। नेपालमा प्रगतिशील साहित्यिक आन्दोलन मूलतः समाजवादी यथार्थवादको प्रभावकै परिणामस्वरूप विकसित भएको हो र प्रगतिशील लेखक सङ्घको जन्म पनि यसै पृष्ठभूमिमा भएको हो। परन्तु प्रगतिशील आन्दोलनभित्र समाजवादी यथार्थवाद मात्र होइन, स्वस्फूर्त यथार्थवादी, बुर्जुवा यथार्थवादी, आलोचनात्मक यथार्थवादी धारा पनि समाहित छन्। प्रगतिशील आन्दोलन एक प्रकारको संयुक्त मोर्चा हो। जहाँसम्म प्रगतिवादको प्रश्न हो त्यो मूलतः समाजवादी यथार्थवाद तथा मार्क्सवादसित सम्बन्धित रहेको छ।

(घ) नेपालमा मार्क्सवादी सौन्दर्य चिन्तन र समाजवादी यथार्थवादी धाराका रूपमा अक्टोबर क्रान्तिले साहित्यिक सिर्जना र समालोचनाका क्षेत्रमा जुन प्रभाव पार्‍यो र त्यो विभिन्न चरण हुँदै जसरी विकसित बन्दै गयो त्यसका समग्र तथा सारभूत मान्यता र अभिलाक्षणिकतालाई आठौँ नम्बरका ६ वटा बुँदाहरूमा समेटिएको छ। यसरी हेर्दा नेपाली साहित्यमा अक्टोबर क्रान्तिले पारेको प्रभाव एउटा नयाँ र युगान्तकारी धाराका रूपमा अत्यन्तै सशक्त एवम् गुणात्मक रहेको छ। यो प्रतिधुवीय धाराभन्दा मात्रा तथा गुण दुवैमा सशक्त छ र यसले त्यसलाई साँच्चैको चुनौती दिन पनि सानदार रूपमा सफल रहेको छ।

(ङ) इतिहासको द्वन्द्वत्मक विकास निकै जटिल हुन्छ र त्यो कहिलेकहाँ निकै जटिल रूपमा अगाडि बढ्दछ। नेपाली वाम तथा कम्युनिस्ट आन्दोलनमा जुन दक्षिणपन्थी विचलनको प्रक्रिया सुरु भयो र अहिले त्यो जसरी जबर्जस्त रूपमा प्रभावी हुन गएको छ त्यसले नेपाली प्रगतिशील, प्रगतिवादी, समाजवादी यथार्थवादी र मार्क्सवादी आन्दोलनलाई पनि प्रभावित बनाएको छ। बहुलवाद, संसद्वाद, पुरानो सत्ता तथा व्यवस्थालाई स्वीकार गर्दै आएको विचलनको यो धारा प्रतिधुवीय कितासित सजातीय र प्रगतिशील, प्रगतिवादी तथा मार्क्सवादी कितासित विजातीय बन्दै जान थालेको देखिन्छ। यो निकै दुःख, चिन्ता र विडम्बनाको विषय हो।

(च) कम्युनिस्ट आन्दोलनको इतिहासका साथै प्रगतिवादी साहित्यको इतिहास पनि निकै वक्रगतिमा, अनेकौँ आरोह-अवरोहका प्रक्रिया पार गर्दै र तमाम प्रकारका विचलन तथा पश्चगतिमा विरुद्ध लड्दै र विकसित हुँदै आएको छ। अहिलेका लागि पनि

गीत/कविता

यस्तो पनि सरकार

रचना :
विष्णु

यस्तो पनि सरकार कम्युनिस्टको हुन्छ त
यो त साह्रै बेइज्जत भो, यो त सारै सरम भो

देश बेच्नु हुन भन्दा गोली चलाउने
भ्रष्टाचार भयो भन्दा जेल पठाउने
तस्करी बढ्यो भन्दा अतिवादी देख्ने
बलात्कारको विरोध गर्दा उग्रवादी देख्ने

यस्तो पनि
यो त सारै

शान्तिपूर्ण सभा पनि गर्न नपाउने
जनताका आवाजहरू, बोल्न नपाउने
विदेशीको पाउमा तेल लगाउने
योद्धाहरूको पाउमा नेल लगाउने

यस्तो पनि
यो त सारै

सर्वहारा भन्दै, अर्बपति बन्दै
कम्युनिस्ट हो भन्दै, पुँजीवादी बन्दै
सुविधाको कुरा मात्रै कागजमा लेख्ने
करमाथि कर थपि जनतालाई सेक्ने

यस्तो पनि
यो त सारै

यही नै सत्य हो। तसर्थ यो जटिल मोडमा सच्चा मार्क्सवादी लेखक, कलाकार एवम् साहित्यकारहरू तमाम प्रकारका विचलन तथा पश्चगतिमा विरुद्ध क्रान्तिकारी दिशा र अग्रगतिमा पक्षमा उभिन र अक्टोबर क्रान्तिले सुम्पिएको ऐतिहासिक दायित्वलाई अर्को उचाइमा पुऱ्याउँदै समाजवादी यथार्थवादको यात्रामा निरन्तर अगाडि बढ्न जरुरी छ।

२७ वैशाख, २०७५

प्रलेसको ६६ औँ वार्षिकोत्सव

रातो खबर संवाददाता/काठमाडौँ

प्रगतिशील लेखक सङ्घ नेपालको ६६ औँ वार्षिकोत्सव सम्पन्न भएको छ। 'प्रलेस प्रतिभा पुरस्कार २०७५' वितरण र 'नेपाली कलासाहित्यमा अक्टोबर क्रान्तिको प्रभाव' विषयक अन्तरक्रियासहित काठमाडौँमा कार्यक्रममा सम्पन्न भएको हो।

कार्यक्रममा वरिष्ठ सौन्दर्य चिन्तक मोहन वैद्य 'चैतन्य' र साहित्यकार वेदुराम भुसालले कार्यपत्र प्रस्तुत गरेका थिए। कार्यपत्र प्रस्तुत गर्दै मोहन वैद्य 'चैतन्य' ले अक्टोबर क्रान्तिलाई एक युगान्तकारी परिघटनाका रूपमा चित्रित गर्दै विश्वमा यसले पारेको प्रभावका बारेमा चर्चा गरेका थिए। अक्टोबर क्रान्तिले जनवादी, समाजवादी क्रान्तिले आवश्यकता बोध गराउनुका साथै राष्ट्रिय मुक्ति आन्दोलन र कला, साहित्य तथा सौन्दर्य चिन्तनमा विश्वभर प्रभाव पारेका बेलामा नेपालमा पनि त्यसको सकारात्मक प्रभाव पारेको बताए।

सङ्घीय स्वरूपमा आएको वर्तमान लोकतान्त्रिक गणतन्त्रात्मक संसदीय व्यवस्था कसैका लागि पश्चगामी भएको र अरू कसैका लागि अग्रगामी छलाडिएको स्वीकारोक्ति आएको कुरामाथि प्रकाश पाँडे चैतन्यले यस्तो अवस्थामा प्रगतिशील र प्रगतिवादी भनेको के हो यसबारेमा केही थप गम्भीर छलफल हुनुपर्ने सुझाव दिएका थिए। मार्क्सले भनेभै संसार बुझ्नु ठूलो कुरा होइन तर संसार बदल्नु सबैभन्दा ठूलो कुरा हो भन्दै चैतन्यले लेखक तथा साहित्यकारहरू यथार्थवादी भए मात्र हुँदैन, क्रान्तिकारी चेतसहितको यथार्थवादी हुनु जरुरी भएको बताए।

कार्यक्रममा अर्का कार्यपत्र प्रस्तोता वेदुराम भुसालले नेपालमा अक्टोबर क्रान्तिको ठूलो प्रभाव रहेको श्रमिक तथा मजदुर वर्गको त्यो गौरव आज सोभियत सत्ता ढल्दा पनि

विश्वका जनमानसमा ज्युँदै रहेको बताए। यसले समाजवादी र पुँजीवादीबीचको ध्रुवीकरणलाई प्रस्ट बनाएको उल्लेख गर्दै भुसालले यसले पूर्वी संसारमा मुक्ति आन्दोलनको हावाहुरी नै ल्याएको बताएका थिए।

कार्यपत्रमाथि टिप्पणी गर्दै श्याम श्रेष्ठले रुसी अक्टोबर क्रान्ति नै नभएको भए मार्क्सवादको भविष्य के हुन्थ्यो होला यसबारे पनि कार्यपत्र बोल्नुपर्छ भनेका थिए।

अर्की टिप्पणीकार सरला रेग्मीले अक्टोबर क्रान्तिको प्रभाव र नेपाली क्रान्ति तथा साहित्यका बारेमा कार्यपत्र प्रस्तोताहरूले निकै मेहनत गरेको भन्दै कार्यपत्रमा चिठीपत्रहरूका बारेमा पर्याप्त प्रकाश पारिनुपर्ने बताएकी थिइन्। नेपाली कम्युनिस्ट आन्दोलनमा संशोधनवाद, साहित्यवाद, यथार्थवाद, यथास्थितिवादको विरुद्धमा नयाँ यथार्थवादी साहित्यबाट चिरेको उनले बताइन्।

साहित्यकार निनु चापागाईंले अक्टोबर क्रान्ति आफैँमा महान् त थियो तर किन त्यसले पनि धक्का खायो भन्नेबारेमा गहिरीरए आलोचनात्मक रूपमा सोच्नुपर्ने कुरामा जोड दिएका थिए। अक्टोबर क्रान्ति दिवसका संयोजक सोनाम साथीले अक्टोबर क्रान्तिको प्रभाव नेपालको वामपन्थी, प्रजातान्त्रिक मात्र नभएर भुरेटाकुरे राजाहरूमा पनि परेको उदाहरण प्रस्तुत गरेका थिए। उनले बन्हाडका राजा जयपृथ्वीबहादुर सिंहले लेनिनलाई रुसमा भेटेर प्रभावमा परेको इतिहास स्मरण गरे।

कार्यक्रममा संस्मरण लेखक सीता विक 'सम्भना' लाई प्रतिभा पुरस्कार प्रदान गरिएको थियो। सम्भना पूर्वजनमुक्ति सेनाकी कमान्डर तथा अन्तरिम व्यवस्थापिका संसद्की विधायकसमेत हुन्।

अभियानमय बन्यो गण्डक

काठमाडौं : नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीले सुरु गरेको केन्द्रीय कार्यक्रमअनुसार भदौ १ गतेदेखि सुरु भएको 'सङ्गठन सुदृढीकरण तथा विस्तार अभियान' गण्डक ब्युरोमा भव्य रूपमा चलिरहेको छ । पार्टीका गण्डक ब्युरो सदस्य तथा तनहुँ इन्चार्ज उभार पुनको नेतृत्वमा कास्की र पर्वतका गाउँदेखि सहरसम्म अभियान चलिरहेको छ । अभियान टोलीहरू पर्वत र कास्कीका विभिन्न ठाउँमा पुगी कार्यक्रमहरू गरेका छन् । टोलीले पर्वतमा अभियान सम्पन्न भइसकेको छ । अहिले कास्कीको अनूपगंगा गाउँपालिकाका ढिकुरपोखरी, लुम्ले माझगाउँ, हवारी, भिचुक, लान्द्रुकलगायत ठाउँमा अभियान तीव्र गतिमा सञ्चालन भइरहेको छ । अभियान टोलीले 'भ्रष्टाचारीको सम्पत्ति राष्ट्रियकरण गर !, राज्यआतङ्क बन्द गर !, महँगी नियन्त्रण गर !, वैज्ञानिक समाजवाद स्थापना गरौं !, जनताबाट उठाएको कर फिर्ता गर !, दलाल सरकार मुर्दावाद !, प्रकाण्डलगायत गिरफ्तार नेता-कार्यकर्ताहरू बिनासर्त रिहा गर !' लगायत नाराहरूसहित भित्तेलेखन गरेका

छन् । त्यस्तै उक्त अभियान टोलीले एकाइ समिति निर्माण गर्नेदेखि कोणसभा, भेला र अन्तरक्रिया सञ्चालन गरिरहेको छ । उक्त टोलीले माभगाउँमा विष्णु विक अध्यक्ष रहेको ७ सदस्यीय दलित मुक्ति मोर्चा गठन गरेको छ भने अर्जुन विक प्रमुख रहने गरी ७ सदस्यीय योड रेड फोर्स गठन गरेको छ । यस्तै भिचुक ७ मा थमन गोतामे अध्यक्ष रहने गरी ९ सदस्यीय दलित मुक्ति मोर्चा गठन गरिएको छ भने विद्या परियार अध्यक्ष रहेको ७ सदस्यीय योड रेड फोर्स गठन गरेको छ । त्यस्तै अखिल नेपाल क्रान्तिकारी निर्माण मजदुर सङ्घले अन्तरक्रिया गरेको जानकारी अभियान टिमका सहभागीहरूले दिएका छन् । अभियान टोलीले अनूपगंगा गाउँपालिका ७ माभगाउँमा सहिद टीका विक र बेपता खिमबहादुर विकका परिवारजनसँग भेटघाट गरेको छ । अनूपगंगा गाउँपालिका ७ भिचुकमा वडा सदस्य चिजा विकको घरमै जनभेला गरी अन्तरक्रिया तथा सङ्गठन निर्माण गरेको छ ।

वरिष्ठ बुद्धिजीवी दिल साहनीमाथि दुर्व्यवहार

■ रातो खबर संवाददाता/बुटवल

वरिष्ठ साहित्यकार, वाम बुद्धिजीवी, भ्रष्टा एवम् पत्रकार सेनानी दिल साहनीमाथि बुटवलमा केही भूपू सैनिकहरूबाट दुर्व्यवहार गरिएको छ । उक्त दुर्व्यवहारप्रति नेकपासहित तीन राजनीतिक दलले आपत्ति जनाएका छन् । रूपन्देहीमा क्रियाशील नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी, नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) र नयाँ शक्ति पार्टी नेपालले संयुक्त विज्ञापित जारी गर्दै लेखक साहनीमाथि भएको दुर्व्यवहार निन्दनीय भएको बताएका छन् ।

विज्ञापितमा भनिएको छ, 'बुद्धिजीवी, वरिष्ठ अधिवक्ता एवम् पत्रकार सेनानी दिल साहनीले आफ्नो विचार राखिरहेको बेला केही भूपूसैनिकहरूबाट भएको अमानवीय दुर्व्यवहारप्रति घोर आपत्ति प्रकट गर्दछौं । साथै आयोजक संस्था बुटवल उपमहानगरपालिकाले साहनीले आफ्नो विचार राख्न पाउने वातावरण मिलाउन पहल नगरेको प्रति खेद प्रकट गर्दछौं ।' विज्ञापितमा जितगढी किल्लामा स्थायी भारतीय पेन्सन क्याम्प राख्न नहुनेसमेत उल्लेख छ ।

असोज ५ गते बुटवल उपमहानगरपालिकाको सभाहलमा जितगढी किल्लामा रहेको भारतीय पेन्सन क्याम्प भारतलाई दिने/नदिने बारेमा भएको छलफलमा सहभागी भएर राष्ट्रिय स्वाधीनताका पक्षमा आफ्नो विचार राखिरहेको बेला केही भारतीय भूपूसैनिकले साहनीमाथि दुर्व्यवहार गरेका थिए ।

जितगढीमा भारतीय स्थायी पेन्सन क्याम्प राख्ने कि नराख्ने विषयमा बुटवल उपमहानगरपालिकाले आयोजना गरेको सर्वपक्षीय बैठकमा केही भूपूसैनिकहरूद्वारा दुर्व्यवहार भएको हो । लेखक साहनीले उक्त पीपीओ सम्झौताको विपक्षमा आफ्नो धारणा सार्वजनिक गर्दै आउनुभएको छ ।

देश टुक्र्याउँछु ...

जनाउनुभयो । फरक आस्था र विचार राखेकै भरमा प्रतिबन्ध लगाएको भन्दै अब विद्रोहको विकल्प नभएको उहाँको भनाइ थियो । राष्ट्रिय जनमोर्चाका इन्चार्ज महेश जोशीले देश टुक्र्याउँछु भन्ने सीके रावतलाई राज्यले संरक्षण गरिरहेको तर मानवअधिकारका उल्लङ्घन गर्दै राजनीतिक आन्दोलन गर्नेलाई गिरफ्तार गरेर राज्यले देशभर घुमाइरहेको भन्दै आश्चर्य व्यक्त गर्नुभयो ।

निर्मला पन्तकी आमा दुर्गादेवी पन्तले राज्यले छोरीका बलात्कारी र हत्याराहरूलाई कारबाही गरी आफूलाई न्याय दिनेमा शङ्का व्यक्त गर्दै सबैलाई न्यायका लागि आवाज उठाईदिन आग्रह गर्नुभयो । नेपाल पत्रकार महासङ्घ कञ्चनपुरका सहसचिव मोहन बिस्ट, कृषिविज्ञ तथा मानवअधिकारकर्मी नरबहादुर साउद, राजपाका अम्बा तिवारी, क्रान्तिकारी पत्रकार सङ्गठनका धनञ्जय अवस्थी, प्रेस सङ्गठनका राजेन्द्र अवस्थी, महिला अधिकारकर्मी सन्तोषी साउद ऐरीलगायतले बोल्नुभएको थियो । सङ्गठनका अध्यक्ष प्रकाश डुम्केको अध्यक्षतामा भएको कार्यक्रमको सञ्चालन सङ्गठनका महासचिव हिम बिष्टले गर्नुभएको थियो ।

चार पार्टीका ...

मुखियालगायत ३० जनासमेत ७७ जना नेकपामा प्रवेश गरेका छन् । उनीहरूलाई जनकपुर ब्युरो पूर्वी टोलीका प्रमुख अमर क्षेत्रीले अभियान क्रममा पार्टी प्रवेश गराएका थिए ।

यसै क्रममा सप्तरी जिल्लामा विभिन्न पार्टी

मानवअधिकारको अवस्था गम्भीर

जानकी दहित, कैलाली

राज्यको गलत रबैयाका कारण मानवअधिकारको अवस्था कमजोर भएको एक कार्यक्रमका वक्ताले बताएका छन् । क्रान्तिकारी पत्रकार सङ्गठन नेपाल केन्द्रीय समितिको आयोजनामा कैलालीको धनगढीमा आयोजित 'मानवअधिकार, प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रता' विषयक अन्तरक्रियाका वक्ताहरूले राज्यको प्रवृत्ति विगतमा जस्तो थियो अहिले पनि त्यस्तै रहेकाले अहिले पनि नागरिकमा मानवअधिकारको सुनिश्चितता हुन नसकेको बताएका छन् । राष्ट्रिय मानवअधिकार आयोग ७ नं. प्रदेशका प्रमुख भइरूक रावलले सरकारी पक्षबाट मानवअधिकार हननका घटना बढेको भन्दै दुःख व्यक्त गर्नुभयो । उहाँले अहिले पनि मुलुकमा महिला अधिकार, स्वास्थ्य, सडक बालअधिकारलगायत विषयमा राज्य चुकेको जिकिर गर्नुभयो । यस्तै नेपाल पत्रकार महासङ्घ प्रदेश ७

का अध्यक्ष अर्जुन शाहले देवानी तथा फौजदारी संहिताले पत्रकारहरूलाई विचलित बनाएकाले सरकारले प्रतिबद्धता जनाएअनुसार कानून संशोधन नभए महासङ्घ आन्दोलनमा जानुपर्ने अवस्था उत्पन्न भएको बताउनुभयो ।

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टी कैलाली जिल्ला सचिवालय सदस्य वीरबहादुर तिरुवाले मानवअधिकारलाई राष्ट्रियता, जनतन्त्र, जनजीविका, जनताको स्वतन्त्रता र प्रेस अभिव्यक्ति स्वतन्त्रतासँग जोड्नुपर्ने बताउनुभयो । अधिवक्ता तुलाराम गिरीले प्रेस तथा अभिव्यक्ति स्वतन्त्रताबिना कुनै पनि मुलुक समृद्ध हुन नसकेको बताउनुभयो । अधिवक्ता नरेन्द्र शाहले सरकारले मानवअधिकार पालना गर्नुको साटो दमन गर्छ भने त्यो मानवअधिकार हनन ठहर्ने बताउनुभयो । कैलाली बहुमुखी क्याम्पसका प्रमुख प्राध्यापक डा. पदम जोशीले सुरक्षा निकायका प्रमुखले विप्लव नेतृत्वको नेकपालाई राजनीतिक

ढङ्गले समस्या समाधान गर्न सुझाव दिइरहेको छ तर सरकार किन ध्यान दिइरहेको छैन भन्नुभयो । कैलाली बहुमुखी क्याम्पस पब्लिक प्राध्यापक सङ्घका पूर्वसभापति प्राध्यापक डाक्टर राजेन्द्रवीर चन्दले अहिले वामपन्थी दुई तिहाईको सरकार छ तर किन सबै आन्दोलनमा आउने अवस्था बनेको छ, वकिल, पत्रकार, डाक्टर, चालक, मजदुरलगायत सबै किन आन्दोलनमा आउने वातावरण निर्माण गरियो भन्दै उहाँले प्रश्न गर्नुभयो ।

पब्लिक प्राध्यापक सङ्घ कैलाली बहुमुखी क्याम्पसका सचिव प्राध्यापक अम्बिकेश्वर जोशीले अहिले राजनीतिक आस्थाका आधारमा धरपकड गरेर सरकारले गलत काम गरिरहेको बताउनुभयो । नेपाल राष्ट्रिय प्राध्यापक सङ्गठन केन्द्रीय सदस्य हरिचन्द्र कमली, अखिल नेपाल शिक्षक सङ्गठनका केन्द्रीय सदस्य ललनप्रसाद चौबेलगायतले बोल्नुभएको थियो ।

सर्वोच्चबाट नेकपाका दुई नेता गिरफ्तार

■ रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका दुई पोलिटब्युरो सदस्य मोहन कार्की (जीवन्त) र कृष्ण धमला (गम्भीर) लाई सर्वोच्च अदालतले रिहा गरेलगत्तै प्रहरीले अदालत परिसरबाटै गिरफ्तार गरेको छ । सर्वोच्चका न्यायाधीश आनन्दमोहन भट्टराई र प्रकाशमानसिंह रावतको संयुक्त इजलासले शुक्रबार रिहा गर्न आदेश दिएको हो । अदालतले रिहा गरे पनि दुवै नेतालाई प्रहरीले तत्काल गिरफ्तार गरेको हो । रिट निवेदकका तर्फबाट वरिष्ठ अधिवक्ताहरू चण्डेश्वर श्रेष्ठ, एकराज भण्डारी, अधिवक्ताहरू कपिलचन्द्र पोखरेल, लक्ष्मण थपलिया, कान्तिराम ढुङ्गाना, खिमनन्द अधिकारी र राजु अधिकारीले बहस गरेका थिए । जीवन्त र गम्भीरलाई साउन १० गते काठमाडौं आउँदै गरेको बेला थानकोटबाट प्रहरीले पक्राउ गरेको थियो । यसअघि पनि उनीहरूलाई सर्वोच्च अदालतले रिहा गरेलगत्तै प्रहरीले अदालत परिसरबाटै गिरफ्तार गरेको थियो । उनीहरूलाई पनि भदौ १८ सोमबार दिउँसो सर्वोच्च अदालतले बन्दी प्रत्यक्षीकरणको रिटउपर सुनुवाइ गर्दै रिहाको आदेश दिएको थियो । यसअघि उनीहरूलाई काभ्रे, नुवाकोट र दाङको प्रहरी हिरासतमा राखिएको थियो ।

अखिल (क्रान्तिकारी) क्याम्पस जिल्लाको प्रदर्शन

■ रातो खबर संवाददाता/काठमाडौं

अखिल (क्रान्तिकारी) क्याम्पस जिल्लाको काठमाडौंमा विरोध प्रदर्शन गरेको छ । क्रान्तिकारीले निर्मला पन्तको बलात्कारपछि हत्या भएको घटनाको विरोध गर्दै बलात्कारी र हत्यारा पत्ता लगाएर कारबाही गर्न माग गरेको छ । साथै क्रान्तिकारीले नेपाल कम्युनिस्ट पार्टीका नेता-कार्यकर्ताहरूलाई सरकारले बिनाकारण गिरफ्तार गरी दुःख दिएको भन्दै तत्काल रिहा गर्न माग पनि गरेको छ ।

बिहीबार गरिएको विरोध प्रदर्शनमा क्याम्पस जिल्लाका उपाध्यक्ष प्रभात भट्टराईले निर्मला पन्तका हत्याराहरूलाई केपी ओली र रामबहादुर थापाको फासिवादी प्रशासनले संरक्षण गरिरहेको दाबी गरे । उनले पार्टी प्रवक्ता प्रकाण्डलाई सरकारले पटकपटक गिरफ्तार गरी गैरन्यायिक रूपमा गिरफ्तार गरी कानूनको खिल्ली उडाएको बताए । भट्टराईले सर्वोच्च अदालतले प्रकाण्डलाई रिहा गर्न आदेश दिए पनि सरकारले आदेशको पालना नगरी नेपाललाई सामाजिक फासिवादको प्रयोगशाला बनाउन खोजेको बताउँदै नेपाली जनताले गृह प्रशासनलाई सबक सिकाउने उद्घोष गरे । क्याम्पस परिसरमा आयोजित प्रदर्शनको नेतृत्व

क्याम्पस जिल्लाका अध्यक्ष उषाकिरण आजादले गरेका थिए भने कार्यक्रम सञ्चालन जिल्लासचिव तारा सञ्ज्यालले गरेकी थिइन् ।

यसैबीच महँगी, कालोबजारी, भ्रष्टाचारी, महिला हिंसा बलात्कार र हत्याका विरुद्ध बिहीबार पोखरामा संयुक्त विद्यार्थी सङ्गठनले विरोध प्रदर्शन गरेको छ । पोखरामा सक्रिय ५ विद्यार्थी सङ्गठनको संयुक्त विरोध प्रदर्शनमा अखिल (क्रान्तिकारी), नयाँ शक्ति विद्यार्थी युनियन, अखिल (छेटी), नेकपा (क्रान्तिकारी माओवादी) निकट विद्यार्थी सङ्गठन र ऋषी कट्टेल नेतृत्व नेकपाका विद्यार्थी सङ्गठन सहभागी थिए ।

विद्यार्थी सङ्गठनले आयोजना गरेको विरोध प्रदर्शनका वक्ताहरूले महिलाहरूमाथिका घटनालाई कसरी रोक्ने भन्नेतिर बहस गर्नुको सट्टा रेड लाइट खोल्ने र लाइसेन्स दिएर समाजवाद ल्याउने कुराप्रति संयुक्त विद्यार्थी सङ्गठनको ध्यानाकर्षण भएको बताएको छ । पेट्रोलियम पदार्थ, खाद्यान्न सामग्रीको मूल्यवृद्धि पनि तत्काल नियन्त्रण गर्न संयुक्त विद्यार्थीले माग गरेको छ । कास्की पोखराको सृजनाचोकबाट सुरु भएको विरोध जुलुस पोखरा पृथ्वीचोकमा आएर कोणसभामा परिणत भएको थियो ।

छिटो, छरितो, भरपर्दो, सरल

सस्तो दरमा डकुमेण्ट, पार्सल तथा कार्गो नेपालको हरेक ठाउँमा पठाउनु परेमा यती धेरैजसो अरु सन्तुष्ट गर्नुहुनेछ ।

सम्पर्क: ०१ ८८८६१५७ ०१ ८८६५८८८ Ext. १०८ ११८

Yeti Airlines operates 7 Jetstream-41 advanced turbo prop aircrafts catering to widest network sectors every day.

Yeti Airlines Domestic Pvt. Ltd. Corporate Office: Tiliganga, Kathmandu. Tel: 4465888 Fax: 4465115 Reservations: 4464878 (HunSing Line), Kathmandu Airport: 4493901 Email: reservation@yetiairlines.com
Bhadrapur: 023-455232 • Biratnagar: 021-536613 • Tumlingtar: 029-579120 • Janakpur: 041-520047 • Bharatpur: 056-523136 • Pokhara: 061-464888 • Bhairahawa: 071-527527 • Makgadung: 081-526556 • Dhangadhi: 091-520004
For any service suggestions, call 977-1-4465888 (Ext. 621) or email us at feedback@yetiairlines.com

Yeti Airlines
You come first
www.yetiairlines.com

नेपाल आयल निगम लिमिटेडको खाना पकाउने ग्यास (एलपी ग्यास) प्रयोगकर्ताहरूलाई सुरक्षा सम्बन्धी अति आवश्यक जानकारी

एल.पी. ग्यास अत्यन्तै प्रज्वलनशील पेट्रोलियम पदार्थ भएकोले यसको पर्याप्त सतर्कता र सावधानी अपनाउनु जरुरी हुन्छ । यसैले खाना पकाउने ग्यासको चुहावटले दुर्घटनाबाट बच्न देहायका कुरामा विशेष ध्यान पुऱ्याउन सम्पूर्ण उपभोक्ता वर्गमा नेपाल आयल निगम अनुरोध गर्दछ ।

दुर्घटनाबाट बच्न ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

१. सिलिण्डर ल्याउँदा लैजाँदा नगुडाऔं । भाँसांमा सिलिण्डर सँधै ठाडो राखी प्रयोग गरौं । सुताएर, घोऱ्याएर प्रयोग नगरौं ।
२. रेगुलेटर, रबर पाइप, चुलोजस्ता उपकरणहरू गुणस्तर भएको मात्र प्रयोग गरौं । साथै हरेक दुई वर्षमा ग्यासको पाइप फेरौं । खाना पकाउँदा सँधै भ्यालढोका खुला राखौं र सुतीको कपडा लाएर मात्र खाना पकाउने गरौं ।
३. काम सकेपछि सँधै रेगुलेटर बन्द गर्न निबसौं ।

ग्यास चुहावट भएमा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरू

१. खाना पकाउने स्थानमा एल.पी.ग्यासको तिखो गन्त्र आइरहेको छ भने ग्यास चुहिएको छ भन्ने बुभ्नुपर्दछ । ग्यास लिग भएमा पहिले रेगुलेटरको र पछि चुलोको नव बन्द गरौं ।
२. ग्यास हावाभन्दा गह्रौं हुने भएकोले तल भुईंमा बस्छ त्यस्तो अवस्थामा भ्यालढोका सबै खुला गरौं र आगोको भिल्का निस्कने वस्तुहरू जस्तै ग्यास चुलो, सलाई, लाइट, धुप आदि नबालौं । साथै बिजुलीबतीलगायत कुनैपनि वस्तु नचलाऔं ।
३. ग्यास लिग भइरहेमा सिलिण्डरबाट रेगुलेटर छुटाई भत्वमा सेफ्टी क्याप लगाएर घरबाहिर खुला ठाउँमा राखौं । र छिटो भन्दा छिटो नजिकको ग्यास विक्रेता वा सम्बन्धित ग्यास उद्योगलाई खबर गरौं ।

सचेत र सावधान हुनु नै सुरक्षित हुनु हो ।

उपभोक्ताको हितमा नेपाल आयल निगम लिमिटेड

नेपाल आयल निगम लिमिटेड
केन्द्रीय कार्यालय, बबरमहल
फोन : ४२६२९७०, ४२६३४८५

शुभकामना

आउँदै गरेको वडा दशैं, शुभ दिपावली तथा छठ पर्व २०७५ सालको अवसरमा सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु एवं कार्यसफलताको **हार्दिक शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।

SUNRAJ
WALL-TILES

Bishwo Raj Shrestha

9856020922

9816199293

BIJEN SUPPLIERS

New Road, Pokhara, Nepal

Tel: 061-536122

E-mail: bijensuppliers@yahoo.com

शुभकामना

२०७५ सालको विजया दशमी, दीपावली तथा छठ पर्वको पावन अवसरमा सम्पूर्ण दाजुभाइ तथा दिदीबहिनीहरुमा हार्दिक मंगलमय शुभकामना व्यक्त गर्दछौं।

ब्लु स्काई इन्टरनेशनल प्रा.लि.

नारायणगोपाल चोक, चक्रपथ, काठमाडौं

शुभकामना

आउँदै गरेको वडा दशैं, शुभ दिपावली तथा छठ पर्व २०७५ सालको अवसरमा सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु एवं कार्यसफलताको **हार्दिक शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।

**INTERNATIONAL
JOB LINK PVT.LTD.**

Chakrapath, Maharajgunj, Kathmandu

Tel : 01-4016120, 4016201

email : info@intljoblink.com.np, hellorajz@gmail.com

www.intljoblink.com.np

आउँदै गरेको वडा दशैं, शुभ दिपावली तथा छठ पर्व २०७५ सालको अवसरमा सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु एवं कार्यसफलताको **हार्दिक शुभकामना** व्यक्त गर्दछौं।

KOSHI
INTERNATIONAL SERVICES PVT.LTD.

Paint Your Future

Furtiman Marg, Bishal Nagar (Near Finland Embassy)

Kathmandu-4, Nepal

Ph: +977-1-4423603, 4423604, Fax: +977-1-4423606

Email: koshiint@wlink.com.np/koshiint@gmail.com

www.koshiinternational.com

दि यूनाइटेड गोल्ड मार्ट प्रा. लि.

THE UNITED GOLD MART IPI LTD.

पुनर्तो केब्लिको विज्ञान पुनर्तो जन्म...

प्रमुख कार्यालय: चिन्तेडुंगा, पोखरा ०६९-५३५९८/८२ काठमाडौं शाखा: पाको, न्युरोड, ०९-५२६६८५/५२२३९८
पोखरा शाखा-२: न्युरोड, पोखरा ०६९-५३५९८ पोखरा शाखा-३: बाँदी पसल, मोहरिया टोल ०६९-५२०४८८ पोखरा शाखा-४: महेश पुल, पोखरा ०६९-५३८९४८

शुभकामना

आउँदै गरेको वडा दशैं, शुभ दिपावली तथा छठ पर्व २०७५ सालको अवसरमा सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु एवं कार्यसफलताको **हार्दिक शुभकामना** व्यक्त गर्दछु।

तारा प्रसाद भट्टराई
काठमाडौं

शुभकामना

आउँदै गरेको वडा दशैं, शुभ दिपावली तथा छठ पर्व २०७५ सालको अवसरमा सम्पूर्ण दाजुभाई तथा दिदीबहिनीहरुमा सुस्वास्थ्य, दीर्घायु एवं कार्यसफलताको **हार्दिक शुभकामना** व्यक्त गर्दछु।

Er. Deepak Joshi

Director

JOSHI AUTOMOBILES

Jam Plaza, Gongabu, Chaktapath, kathmandu

Tel : 01-4354021, 4354162